

Kuhmoisten yhtenäiskoulu
Lukuvuosisuunnitelma
2025—2026

esiopetus
valmistava opetus
perusopetus
lukio

SISÄLLYS

YHTEYSTIEDOT	3
HENKILÖSTÖ JA YHTEISTYÖKUMPPANIT	3
OPETUSSUUNNITELMAT	5
OPETUKSEN ARVOPERUSTA	5
TAVOITTEET JA PAINOPISTEALUEET	7
KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ	10
Kotiväenillat	10
Henkilökohtaiset huoltajatapaamiset	10
KOULUSSA JA KOULUN ULKOPUOLELLA ANNETTAVA OPETUS	10
Oppitunnit	11
Välitunnit	11
Valvonnat	11
Ruokailu ja välipala	12
Erityisruokavaliokäytännöt	12
Opetuksen maksuttomuus	13
Tapahtumakalenteri	14
Työelämään tutustuminen	15
Muu toiminta koulussa	15
Lukiolaisten itsenäiset ja etäsuoritukset	16
Yhteistyö muiden koulutuksen ja palveluiden järjestäjien kanssa	16
EHEYTTÄMINEN JA MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET	16
PERUSOPETUKSEN TUNTIJAKO LUKUVUONNA 2025—2026	17
LUKIOSSA TARJOTTAVAT OPINTOJAKSOT LUKUVUONNA 2025—2026	18
OPPILASMÄÄRÄT 29.8.2025	18
ALKULUOKKATOIMINTA	19
ERITYISOPETTAJIEN ANTAMA TUKI	19
TUKIOPETUS JA LÄKSYPARKKI	19
LIIKUNNAN OPETUS	19
OPISKELUHUOLTO	20
Opiskeluhuollon toimijat	21
Kouluruokailu	21
Koulukuljetukset	21
Tapaturmat ja sairastuminen	22
OPPILAAN MUU TUKEMINEN	22
Koululainen liikenteessä	22
Oppilaiden tuominen ja hakeminen	22
Tavaroiden nimeäminen	22
POISSAOLOT	23
Tehtävien suorittaminen ylimääräisten lomien aikana	23
WILMA	24
OPPIKIRJAT	24
LUKION OPISKELIJOIDEN TIETOKONEET	25
A2- TAI B2-KIELEN OPISKELUN LOPETTAMINEN	26
OPPILAS-/OPISKELIJAKUNTA JA TUKIOPPILAAT	26
KERHOTOIMINTA	27
VESOT JA YHTEISSUUNNITTELUAJAN (YS) KÄYTTÖ	27
Suunnitelma YS-ajan käytöstä	27
HANKKEET	28
TUNTIKEHYKSEN KÄYTTÖ	29
LUKUVUODEN 2025—2026 JAKSOTUS	30

YHTEYSTIEDOT

Postiosoite:

Kuhmoisten yhtenäiskoulu
Länkipohjantie 64
17800 Kuhmoinen

Käyntiosoite:

A-rakennus: Länkipohjantie 78
B-rakennus: Konnuntie 11
D-rakennus ja pysäköintialue: Länkipohjantie 64
T-rakennus: Kuntotie 1

Kotisivu: www.kuhmoistenyhtenaiskoulu.fi

Sähköposti: yhtenaiskoulu@kuhmoinen.fi, lukio@kuhmoinen.fi ja keittio.koulu@kuhmoinen.fi

Henkilöstön sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@kuhmoinen.fi, poikkeukset on mainittu erikseen.

HENKILÖSTÖ JA YHTEISTYÖKUMPPANIT

Rehtori	Juha Nupponen	040 561 8210
Apulaisrehtori, erityisopetus	Tuula Harju	040 589 4021
Koulusihteeri	Sari Nurmi	040 534 1661
Kuraattori (koululla ma ja ti)	Leila Henttonen leila.henttonen@pirha.fi	040 143 9342
Terveystieteiden opettaja (koululla ma ja ti)	Essi Tuohisaari essi.tuohisaari@pirha.fi	040 712 2597
Psykologi (koululla ti)	Hanna Keskinen hanna.e.keskinen@pirha.fi	050 341 3989
Opettajat esiopetus	Leena Aalto-Heikkilä	044 326 3164
1. lk	Sanna Myllyniemi	040 186 9824
2. lk	Terhi Sollamo	050 514 5489
3. lk, oppilaskunnan ohjaus	Terhi Unnaslahti	040 572 5874
4. lk, 6. lk, musiikki	Maria Lindén	040 487 3142
5. lk, kotitalous	Minja Niskanen	040 356 3059
6A, erityisopetus	Tanja Lång	040 595 0476
7. lk, biologia, kemia, maantieto/-tiede	Nella Merilaita	040 183 9026
8. lk, liikunta, terveystieto	Tea Savio	040 517 5988
9. lk, matematiikka, fysiikka, kemia	Vesa Lahtinen	044 097 4756
L25, historia, psykologia, ev.lut. uskonto, filosofia, elämänkatsomustieto	Miila Pitkäranta	050 339 7945
L24, matematiikka, fysiikka	Pinja Peltohaka (virkavapaa 24.11. asti, sijaisena Katja Visanen)	040 482 8901
L23, L22, suomen kieli ja kirjallisuus, suomi toisena kielenä ja kirjallisuus	Hanna Kaakko	045 136 5418
yhteiskuntaoppi, englanti, ranska	Anne Enberg	040 532 4690
ort. uskonto	Minna Korppila	050 361 9374
hevosenhoito ja ratsastus	Meija Lahtinen meija.lahtinen@kirjonurmentalli.net	040 775 4842

hevosenhoito ja ratsastus	Miia Lahtinen miia.lahtinen@saunalahti.fi	040 526 8837
ukraina, venäjä, liikunta	Ihor Lakhtionov	
käsityö, kuvataide	Mariella Rauhala	040 017 6424
käsityö, oppilaan-/opinto-ohjaus, tietotekniikka	Jari Räsänen	040 359 4546
erityisopetus	Jutta Salmi-Katajainen	040 712 2658
englanti, ruotsi, suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, venäjä	Kaisa Urpunen	050 555 5175
englanti, ruotsi, saksa	Riikka Varis	044 491 8493
tutor-/resurssiopetus, matematiikka, fysiikka, englanti, tietotekniikka, ev.lut. uskonto	Katja Visanen	040 614 7045
Koulunkäynninohjaajat	Satu Hattunen	040 831 5563
	Vera Kilpinen	040 727 8646
	Minna Korppila	050 361 9374
	Minna Nurmiranta	050 322 0043
	Minna Nuuttila	040 516 2466
	Tanja Ruokola	040 578 2657
Kouluvalmentaja	Tytti Alho	044 491 4512
Sivistystoimenjohtaja	Pertti Terho	040 182 2402
Ruoka- ja siivouspalveluiden esihenkilö	Suvi Lehmussaari	040 012 8166
Siivoojat	Eila Hölttä	044 769 9764
	Arja Laakso	044 769 9764
	Rita Leander	044 769 9764
Kokit	Mari Ranta	040 712 2659
	Annika Ruuska	040 712 2659
Iltapäivätoiminnan vastuuohjaaja	Johanna Lampinen	040 485 6860
Kiinteistönhoitaja	Reijo Koivisto	040 835 3653
Nuoriso-ohjaaja	Satu Forsberg	040 541 0334
Liikuntapaikkahoitaja	Harri Pihkala	040 712 2547
Liikunnanohjaaja	Pipsa Suominen	040 034 4582
Seurakunnan nuorisotyönohjaaja	Tiina Ampuja-Töyry tiina.ampuja-toyry@evl.fi	040 749 2281
Kasvatus- ja opetusjaosto	Hattunen Kati puheenjohtaja (varalla Hauskanen Tuomo) Östman Henri varapuheenjohtaja (Lindstén Sara) Vaskisalo Niko (Järvinen Henni) Lahnelahti Satu (Markkanen Mari) Aittolahti Lea (Aittolahti Jari) Uuhiniemi Harri (Rantala Jarmo)	

sivistyslautakunnan valitsema edustaja
 Terho Pertti sivistystoimenjohtaja
 Sahla Emma oppilaskunnan edustaja
 Nupponen Juha esittelijä
 Oksanen Tiina sihteeri

OPETUSSUUNNITELMAT

Opetussuunnitelmat löytyvät seuraavista paikoista (näihin pääsee koulun nettisivuilta suoraan):

<https://peda.net/opetussuunnitelma/ksops/kuhmoinen-esiops>

<https://drive.google.com/file/d/1m5aQWVHQZz-k8tfs6n3G8gExdZ67thKJ/view>

<https://peda.net/opetussuunnitelma/ksops/kuhmoinen-ops>

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/12913164/lukio/tiedot>

OPETUKSEN ARVOPERUSTA

Kuhmoisten kunnan esiopetussuunnitelmassa todetaan mm. seuraavasti: Esiopetuksen arvoperustana ovat lapsen yksilöllisyyden ja ainutkertaisuuden vaaliminen, elämyksien ja yhteisten positiivisten kokemusten kerryttäminen, sekä myönteisen asenteen herättäminen koulunkäyntiä ja uuden oppimista kohtaan.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaan on kirjattu, että koulun lukuvuosisuunnitelmassa määritellään seuraavista arvoista vuosittain painotettavat kokonaisuudet: 1) Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen; 2) Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia; 3) Kulttuurinen moninaisuus rikkautena sekä 4) Kestävän elämäntavan välttämättömyys.

Lukuvuoden 2025—2026 painotettavaksi kokonaisuudeksi on valittu **Kulttuurinen moninaisuus rikkautena**:

- Koulussa opetetaan kulttuuritaitoja ja pyritään järjestämään erilaisia teemapäiviä ja –viikkoja yhteistyössä eri järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.
- Koulua kannustetaan osallistumaan kansainvälisiin projekteihin.

Pienelle lukiolle ominaista yhteisöllisyyttä korostetaan koko lukion ajan. Lukiomme perinteisiin kuuluvat erilaiset juhlat, kuten Wanhoiden tanssit, penkkarit sekä muut yhtenäiskoulun yhteiset tilaisuudet, jotka lisäävät työyhteisön sekä opiskelijoiden yhteenkuuluvuutta. Teema- ja juhlakokonaisuudet edellyttävät opettajien yhteistyötä ja -suunnittelua. Opiskelijoita kannustetaan yhdessä suunnittelemaan ja osallistumaan koulun tapahtumien järjestämiseen. Jokaisesta ikäluokasta pyritään saamaan jäsen opiskelijakunnan hallitukseen, jonka kannanottoa tulee pyytää aina, kun se on tarkoituksenmukaista.

Lukuvuoden painotettavaa kokonaisuutta pyritään nostamaan esille yhtenäiskoulun arjessa useilla eri tavoilla. Oppilaat ja opiskelijat ovat ehdottaneet mm. seuraavia:

- eri aihepiirien käsittely vieraskielisten oppilaiden/opiskelijoiden kautta
- joulukalenterina pakohuonepeli, jossa tutustutaan erilaisiin kieliin ja ratkotaan arvoituksia
- näytetään esimerkkiä käytöksessä ja huomioidaan muualta tulleet
- voi kertoa omasta maastaan
- tutustutaan muihin kulttuureihin, halu tietää, mitä erilaisissa kulttuureissa tapahtuu
- maahanmuuttajaoppilas voisi kertoa itsestään
- kutsutaan vierailijoita kertomaan eri asioista
- otetaan yhteyttä johonkin ulkomailla olevaan kouluun
- valmistetaan eri maiden ruokia ja syödään niitä

- tutustutaan siihen, miten eri maissa käydään kouluja ja tutustutaan toisen maan luokkaan videoyhteydellä
- opitaan eri maiden sanoja, leikkejä ja pelejä
- leivotaan ja syödään eri maiden ruokia
- maistellaan ulkomaalaisia hedelmiä
- leikitään eri maiden leikkejä
- lukuvuoden aikana näkyisi mm. eri maiden ruokien, musiikin ja kielen avulla
- kokemuksellista ja toiminnallista oppimista
- teemapäivä/-viikko/-jakso perehtyen johonkin erilaiseen kulttuuriin; hyödynnetään muualta koulun saapuneiden oppilaiden tietämystä
- järjestetään teemapäivä, jolloin tutustutaan joihinkin kulttuureihin; esim. kokataan maan ruokaa, opiskellaan kieltä ja tutustutaan vaatteisiin
- tehdään retki museoon
- katsotaan elokuvia
- eri maiden kulttuurien mukaan koristeluja (esim. lippuja)
- eri kulttuurien edustajat tulevat kertomaan omasta kulttuurista
- katsotaan elokuva, jossa käsitellään kulttuurieroihin liittyviä ongelmia
- esim. MOKO-viikolla käsiteltäisiin eri kulttuureja ja tehtäisiin joitain kulttuurillisia projekteja
- opiskelijat toivovat teemapäiviä, jotka näkyisivät etenkin ruokailuissa (kansainväliset teemaruokapäivät)
- ruokakulttuuri: teemaruokaa kouluruokalassa
- eri kulttuurien musiikkia ja taidetta päivänavauksissa
- eri kielet: lyhyitä alkeiskielikursseja yliopistoista
- matkat, vaihdot
- vierailijoita eri kulttuureista
- myös Suomen vähemmistöt: saamelaiset, suomenruotsalaiset, romanit ym.
- pidetään ”Kulttuuripäivät”
- tutustutaan eri kulttuureihin, opetellaan asioita eri kulttuureista
- myös paikallisten kulttuurien tutkiminen, esim. retket yms.
- työpajat, julisteet ja vierailevat puhujat teemaan liittyen
- kulttuurivierailut: teatteri, konsertit, taidemuseot.

Kuhmoisten kunnan strategian kolmea keskeistä arvoa yhtenäiskoulun väki on pohtinut seuraavasti:

Palveluhenkisyys

Koulun arjessa oppilaiden ja opiskelijoiden etu ja hyvinvointi ovat ensisijaisia. Yhteistyötä tehdään kotien ja muiden toimijoiden (toimialat, kolmas sektori) kanssa matalalla kynnyksellä. Koulu toimii aktiivisena osapuolena.

Yhteisöllisyys

Pienessä koulussa ja kunnassa yhteisöllisyyden toteuttaminen on ketterää. Korostetaan avoimuutta toiminnassa. Oppilaat ja opiskelijat ovat mukana eri asioiden suunnittelussa. Järjestetään mahdollisuuksia huoltajien ja myös muiden kuntalaisten osallistua koulun toimintaan. Koululla on halu olla osa kuntayhteisöä, mutta toivottavaa olisi nähdä muiden haluavan samaa. Pyritään lisäämään yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa.

Rohkeus

Avoimessa ja sallivassa ilmapiirissä uskalletaan sanoa ääneen ajatuksia. Pienessä yksikössä yksilöllä on enemmän vaikutusta kuin suuressa yksikössä. Hyödynnämme ja kokeilemme rohkeasti uutta tietoa, asiantuntijuutta, työtapoja ja teknologiaa opetuksen tukena. Olemme rohkeita osallistumaan erilaisiin hyödyllisiin hankkeisiin.

Jokaiselle strategiatavoitteelle yhtenäiskoulun henkilöstö on suunnitellut toimenpiteitä, joilla tavoitteen toteutumista edistetään.

TAVOITTEET JA PAINOPISTEALUEET

Kuhmoisten yhtenäiskoulussa oppilaita (jolla tarkoitetaan jatkossa niin esikoululaisia, perusopetuksen oppilaita kuin lukion opiskelijoitakin) kannustetaan oppimiseen ja pitkäjänteiseen työntekoon. Heitä ohjataan siihen, että työhön pitää syventyä, oppimisessa tarvitaan ponnistelua ja työt tehdään loppuun. Yhdessä pyritään luomaan ilmapiiri, jossa oppilas rohkaistuu yrittämään ja oppimaan myös virheistä. Oppilaat kohdataan yksilöinä ja heille räätälöidään tarvittaessa yksilöllisiä suunnitelmia oppimiseen.

Koulussa käydään vuoropuhelua henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja muiden tahojen kanssa. Omaa osaamista jaetaan muille ja vastaavasti muilta opitaan. Yhteisopettajuuden työtapoja hyödynnetään yhteisen oppimispolun rakentamisessa. Koulun toimintakulttuuria rakennetaan yhdessä ja yhteistyössä. Oppilaat osallistuvat oman luokkansa ja kouluyhteisön päätöksiin kehitystasonsa mukaisesti. Koulun oppilaskuntaa osallistetaan yhteisiä päätöksiä tehdessä. Oppilaskunta voi myös koota oppilaiden ajatuksia ja toiveita ennen päätöksen tekoa. Opettajat ja muu henkilöstö suunnittelevat koulutyötä ja etenkin monialaisia oppimiskokonaisuuksia oppilaiden kanssa yhdessä.

Uusin koulurakennus, jossa opiskelevat 4.-luokkalaiset sekä oppilaat 6. luokasta lukiolaisiin, antaa hyvät mahdollisuudet toteuttaa nykyaikaista opetusta. Opetussuunnitelmien mukaan oppimisympäristöjen tulee tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Käytössä olevat tilat edistävät varsin hyvin osallistumista ja yhteisöllisyyttä. Suunnittelun alkuvaiheissa pohdimme muoti-ilmiöksi nousseiden avoimien oppimisympäristöjen ja perinteisten luokkatilojen hyviä ja huonoja puolia. Päädyimme varsin hyvään kompromissiin: jokaisella oppilaalla on kotiluokka, jossa suurin osa päivän oppitunneista pidetään. Usein vain taide- ja taitoaineiden sekä luonnontieteen oppitunneilla opiskellaan toisaalla. Tämä rauhoittaa koulun arkea, kun (yläkoulun ja lukion) oppilaiden ei tarvitse jokaisen välitunnin jälkeen siirtyä toiseen tilaan. Tilanteesta hyötyvät erityisesti sellaiset, joilla on haasteita hahmottamisessa, aistiherkkyudessa, toiminnan ohjauksessa tai ohjeiden noudattamisessa. Ratkaisu on aiheuttanut henkilökunnalle hieman lisäliikuntaa, mutta se on sopeutunut asiaan varsin hyvin ja korostammehan muutenkin *Liikkuvan koulun* ja *Liikkuvan opiskelun* ajatuksia. Kotiluokissa on lasiseinä tai ainakin lasiovi — siis hyvä näkyvyys — oppimisaulaan, jota voidaan hyödyntää oppitunneilla. Lisäksi suuressa osassa luokkia on mahdollisuus avata luokkien väliseinä ja toimia yhdessä naapuriluokan kanssa. Tätä toivotaan opettajien hyödyntävän. Rakennuksen sydämenä toimii kouluruokaravintola *Sapuskala* sekä vieressä oleva monitoimitila, joka on mm. lukiolaisten käytössä hyppytunneilla, mikäli tilassa ei ole musiikintuntia tai koulun muuta ohjelmaa. Vieressä on kätevästi myös kotitalousluokka. Ratkaisuilla tarjotaan tiloja koulun lisäksi nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, järjestö- ja kansalaistoiminnan eri ryhmille. Tavoitteena on tilojen tehokas käyttö kaikkina viikonpäivinä aamun ensimmäisistä tunneista illan viimeisiin kokoontumisiin. Helpotusta arjen sujumiseen on tuonut myös opiskeluholon ja hallinnon tilojen läheisyys osana rakennusta, jossa suurin osa yhtenäiskoulun väestä päivittäin työskentelee.

Lukuvuoden 2025—2026 erityisenä haasteena ovat käsityön ja kuvataiteen opetuksen väistötilat, jotka sijaitsevat Tekeväntien entisissä tiloissa Kuntotiellä. Matkaa koululta on noin 700 metriä. Myös musiikin opetus

on siirretty C-rakennuksesta monitoimitilaan A-rakennuksessa, mikä rajoittaa hieman monitoimitilan käyttöä lukiolaisten ”olohuoneena”. A-rakennuksen toinen eriyttämistila on noin puolet viikosta koulunuokun käytössä, ja A-rakennuksen kakkosnopassa on yläkoululaisten ja lukiolaisten mahdollista oleskella monitoimitilan ollessa varattuna oppituntikäyttöön.

Koulussa oppilaita rohkaistaan tunnistamaan omat vahvuudet ja mahdollisuudet. Korostetaan, että samanarvoisuus ei merkitse samanlaisuutta. Oppilaita rohkaistaan kohtaamaan maailman moninaisuus avoimesti ja uteliaasti.

Nykyisten opetussuunnitelmien (OPS) mukaan opiskelevat kaikki esi- ja perusopetuksen oppilaat. Yhtenä johtavana ajatuksena näissä OPSeissa on toimintatapa: oppilas vastaa entistä enemmän omasta oppimisestaan, ja opettaja toimii työskentelyn ohjaajana ja tukijana. Oppisisältöjen lisäksi painotamme taitoja ja vuorovaikutteista työskentelyä. Lukion kaikki vuosiluokat opiskelevat uuden opetussuunnitelman LOPS2021 mukaan.

Perusopetuksen sekä lukion opetussuunnitelmassa korostuu oppiaineiden opetuksessa laaja-alainen osaaminen, joka rakentuu erilaisista näkökulmista. Vastaavat asiat löytyvät esiopetuksen opetussuunnitelmasta. Opiskelu, työelämä sekä aktiivinen kansalaisuus edellyttävät eri tiedon- ja taidonalojen hallintaa ja myös niitä yhdistävää osaamista. Jokainen oppiaine edistää osaltaan laaja-alaisen osaamisen taitoja.

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on edistää oppimista. Lähtökohtana on, että oppilaat ymmärtävät, mitä heidän on tarkoitus oppia ja miten oppimista arvioidaan. Arvioinnilla oppilasta kannustetaan omien tavoitteiden asettamiseen ja tarkoituksenmukaisten työskentelytapojen valintaan. Opintojen aikainen arviointi ja palautteen antaminen ovat osa oppilaan ja opettajan välistä vuorovaikutusta. Palaute sekä itse- ja vertaisarviointi ohjaavat oppilasta tarkentamaan asetettuja tavoitteita ja kehittämään työskentelyään tavoitteiden suuntaisesti.

Lukuvuoden 2025—2026 kehittämistavoitteet:

Edeltävän lukuvuoden toiminnan arvioinnin perustella kehittämiskohteiksi lukuvuodelle 2025—2026 on valittu

1. yhdenvertainen kohtelu (oppimisen esteiden poistaminen jokaiselta yksilölliset tarpeet huomioiden)
2. yhteisöllisyys (jokainen yhteisön jäsen on tärkeä).

Kullakin luokalla mietittiin teemoja, ja luokat saivat esittää yhdestä kolmeen ideaa näiden toteuttamiseksi:

Yhdenvertainen kohtelu

- kaikille samat säännöt
- kaikki otetaan leikkiin mukaan
- kaikki saavat sanoa mielipiteensä
- kaikilla samat säännöt
- isoille muistutettava, että pienet ottavat mallia
- opetellaan olemaan kaikki samaa porukkaa eikä tytöt ja pojat
- jokaiseen luokkaan kuulosuojaimet, stressilelut ym., jos luokassa on niiden tarvitsijoita
- kaikilla samat säännöt
- jokainen saa olla omanlainen ja kunnioitetaan sitä
- jokainen oppilas huolehtii, ettei kukaan jää yksin
- sekaryhmät ryhmätöihin
- hyväksytään erilaisuus
- ei jätetä ketään yksin
- sitoudutaan siihen, että ei käytetä rasistisia ilmaisuja

- rasismiin liittyvää koulutusta, esim. luento; luennoitsija voisi olla esim. rasismiin ilmiönä perehtynyt henkilö; tai toivotaan vierailijaa, jolla olisi omakohtaista kokemusta syrjityksi joutumisesta
- jokainen kohdattaisiin yksilönä
- vaikka olemme ihmisinä kaikki yhdenvertaisia, on koulussa erilaisia rooleja, joihin kuuluu erilaisia vastuita ja velvollisuuksia; näin ollen opettajalla voi olla erilaisia oikeuksia ja myös auktoriteetti suhteessa opiskelijoihin; aikuista on siis ns. toteltava, vaikka ihmisinä olemmekin samanarvoisia
- samat säännöt kaikille: opettajan pitää puuttua kaikkien kohdalla samalla lailla, ja kaikilla opettajilla samat säännöt, joista pidetään kiinni
- opettajien kouluttaminen: seksuaalivähemmistöt, nepsy-asiat (kodin ja koulun illassa koulutusta huoltajille ja myöhemmin lisää opetushenkilöstölle)
- opiskelijoiden arvottaminen ja suoriutumisesta olettaminen arvosanojen perusteella julkisesti luokassa; opiskelijan preferoidun nimen käyttäminen; tehtävälappu: pitää tarkistaa ja saada pisteet oikein suoriutuminen perusteella; lukusuosituksia kirjoista vaikeisiin aiheisiin; seksuaalivähemmistön, maahanmuuttajat, perheväkivalta tms. aiheista
- enemmän uskoa niihin, jotka haluavat valita reilusti aineita; itsenäiset suoritukset pitäisi saada läpi, kun hyvä syy
- muiden arvostaminen, kaikilla on omat vahvuutensa
- kerhoja myös lukiolaisille, esim. käsityöaiheisia (vaatteiden tuunaus, parsiminen, nappien ompelu) tai Apua! Autoni hajosi (auton perusasiat ja pienet korjaukset)

Yhteisöllisyys

- ketään ei jätetä ulkopuolelle
- jos joku istuu kaveripenkillä, haetaan leikkiin
- ollaan kiltisti
- puhutaan nätisti ja ollaan kivoja toisille
- voi auttaa/opettaa toista, jos toinen ei osaa jotain; ykköset auttavat eskarilaisia
- kummioppilaat
- yläkoulun ja lukion vetämät oppitunnit
- yläkoululaiset välkälle pelaamaan
- yhteistyötä ja yhteistä tekemistä voisi tehdä enemmän eri luokkien kesken esim. ryhmätöitä
- yritetään tutustua sellaisiin, joita ei tunneta niin hyvin
- tee toiselle niin kuin toivot itsellesi tehtävän; mietitään aina, miltä toisesta tuntuu ja miten voisi opetella toimimaan sopuisasti eri tilanteissa
- koulupäivän aikana huomioidaan juhlapäivät ohjelmilla / hausalla tekemisellä; yhteisiä välkkiä eri luokkien kanssa: askartelua, leikkejä, pelejä ja tutustumista
- vahvistetaan me-henkeä, esim. yhteistä kivaa tekemistä
- kaikkea ei tarvitse osata, täydennetään toinen toisiamme
- tervehditään kaikkia
- otetaan kaikki mukaan toimintaan
- ei kiusata ketään
- enemmän luokkaretkiä
- liikuntapäivät koko koululle
- ryhmätöitä
- tapahtumia muiden luokkien kanssa ja yhteistyötä muutenkin enemmän luokkien kesken
- yhteiset tekemiset, tapahtumat
- kannustetaan positiivisuuteen
- ryhmäytymistä
- yhteistyötä tutorien ja opettajien välillä
- ei pelkkiä kasvisruokia
- erilaisiin elinkeinoin tutustuminen

- toimintaa, jossa luodaan yhdessä jotakin, esim. muraali
- annetaan aikaa myös vapaaseen yhteiseen hengailuun.

Opettajat ja muu henkilökunta suunnittelevat yhdessä oppilaiden kanssa oppitunneille, välitunneille, ruokailuun ja yhteisiin tapahtumiin toimintaa edellä olevien ideoiden pohjalta. Koulun yhteisöllinen opiskelu-huoltoryhmä seuraa asioiden kehittymistä ja suunnittelee tarvittaessa toimia asioiden edistämiseksi.

Lukion aloitti syyslukukaudella 20 opiskelijaa. Aloittaneista kahdeksan on hyväksytty opiskelemaan ratsastuslinjalla. Lukion markkinointia tehdään edelleen aktiivisesti (sosiaalinen media, lehdet, julkaisut, tutustumiset, messut ym.), jotta taataan lukioon riittävä opiskelijamäärä tulevaisuudessakin. Yhtenäiskoulu tarjoaa lukion opiskelijoille ilmaisen ajokorttikoulutuksen, joka sisältyy laajempaan liikennekasvatuksen opintojaksoon.

Koulun hyvinvointitiimi on laatinut hyvinvoinnin vuosikellon, jota toteutetaan kuukausittaisten teemojen mukaan. Muun muassa elokuussa teemana on yhteisöllisyys, joulukuussa kaveritaidot ja huhtikuussa turva-verkko. Alaluokilla luokanopettajat vastaavat teemojen käsittelystä, yläluokilla kullekin aiheelle on valittu oppiaine(et), joiden opettajat vastaavat aiheen käsittelystä oppilaiden kanssa.

KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

Koulussamme tehdään yhteistyötä huoltajien ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Vuorovaikutuksessa korostuu avoimuus ja dialogisuus.

Kotiväenillat

Yhtenäiskoulun yhteinen kotiväenilta järjestetään 9.9.2025, luokittaiset kokoontumiset ovat pääsääntöisesti ennen tai jälkeen yhteisen osuuden; muutamilla luokilla eri päivänä. Yhteisen osuuden teemana on lapsen ja nuoren hyvinvoinnin sekä vanhemmuuden tukeminen. Tarvittaessa opettajat järjestävät muitakin kokoontumisia mm. luokkaretkiasioiden tiimoilta.

Henkilökohtaiset huoltajatapaamiset

- tuen kartoittamiseen liittyvät tavoite- ja arviointikeskustelut
- arviointikeskustelut 1., 3. ja 7. luokan oppilaan ja huoltajien kanssa
- keskustelutilaisuudet (ns. kotiväenvartit) esikoululaisten, 5.- ja 9.-luokkalaisten, junioreiden sekä uusien oppilaiden huoltajien kanssa
- opiskeluhuollolliset tapaamiset (ATR, asiantuntijaryhmät).

KOULUSSA JA KOULUN ULKOPUOLELLA ANNETTAVA OPETUS

Yhtenäiskoulun esiopetuksessa annetaan opetussuunnitelman mukaista opetusta 20 tuntia viikossa ja perusopetuksessa yhteensä 226 tuntia viikossa. Valinnaisaineet sekä osa muista aineista opetetaan pienryhmäopetuksena, samanaikaisopetuksena tai joustavissa ryhmissä (pääasiassa äidinkieliä ja kirjallisuudessa, vieraassa kielessä, matematiikassa ja käsityössä). Tämän lisäksi annetaan 75 tuntia viikossa erityisopettajien opetusta, joka toteutetaan joko kokonaan muun opetuksen yhteydessä, osittain pienryhmässä ja osittain muun opetuksen yhteydessä tai kokonaan pienryhmässä/erityisluokassa. Yleistä tukiopetusta ja opetuskielen tukiopetusta järjestetään tarpeen mukaan. Esi- ja perusopetuksen tuntikehys lukuvuodelle 2025—2026 on 411 vuosiviikkotuntia ja perusopetuksen valmistavan opetuksen 7 vuosiviikkotuntia. Lukion tuntikehystä, joka on 174 vuosiviikkotuntia, käytetään opetukseen 112,5 tuntia viikossa.

Lukuvuotena 2025—2026 opetusta annetaan 188 päivänä (loppiainen tiistaina ja vapunpäivä perjantaina). Koulu alkaa kello 8.00, perusopetuksen oppilailta sekä esiopetuksessa pääsääntöisesti kello 8.45 ja päättyy pääsääntöisesti kello 15.00 mennessä, lukiossa kello 16.30 mennessä. Lukiolaisten hevosenhoidon ja ratsastuksen sekä temaattisten opintojen (mm. liikennekasvatus) opetusta voidaan järjestää myös iltaisin tai viikonloppuisin. Esiopetusta järjestetään viitenä päivänä viikossa neljä tuntia kerrallaan.

Syyslukukausi ke 6.8. – la 20.12.2025

Syysloma ma 13.10. – pe 17.10.2025 (vko 42)

Joululoma su 21.12.2025 – ti 6.1.2026

Kevätlukukausi ke 7.1. – la 30.5.2026

Talviloma ma 23.2. – pe 27.2.2026 (vko 9)

Pääsiäisvapaa pe 3.4. – ma 6.4.2026

Vappuvapaa pe 1.5.2026

Helatorstailoma to 14.5. – pe 15.5.2026

Oppitunnit

Perusopetusasetuksen mukaan opetukseen tulee käyttää tuntia kohti vähintään 45 minuuttia. Lukiossa opitunnit ovat pääsääntöisesti 75 minuutin mittaisia.

OPPITUNTIEN KELLONAJAT

LUOKAT 0 - 6	LUOKAT 7 - 9	LUKIO
8.00 - 8.45	8.00 - 8.45	8.00 - 8.45
8.45 - 9.30	8.45 - 9.30	
		9.00 - 10.15
9.45 - 10.30	9.45 - 10.30	
ruokailu		10.30 - 11.45
11.10 - 11.55	10.45 - 11.30	
läksyparkki/välkkäri-toiminta/kerho	ruokailu läksyparkki/välkkäri-toiminta/kerho	ruokailu
12.25 - 13.10	12.25 - 13.10	12.30 - 13.45
13.15 - 14.00	13.15 - 14.00	välipala
välipala	välipala	14.00 - 15.15
14.15 - 15.00	14.15 - 15.00	
	15.05 - 15.50	15.15 - 16.30

Välitunnit

Välitunnit vietetään pääsääntöisesti ulkona välituntialueella, lukiolaisten on mahdollista olla sisällä. Välituntialueiden kuvat löytyvät järjestyssäännöistä, ilmoitustauluilta ja koulun nettisivuilta. Poistuminen koulualueelta välituntien aikana on ilman opettajan lupaa perusopetuksen oppilailta kielletty. Jos oppilaalla on hoidettavana omia tai perheen asioita esimerkiksi kylällä, on siitä toimitettava kirjallinen lupapyyntö esimerkiksi Wilman välityksellä. Luvan antaa luokanopettaja/-valvoja. Koulun alueelta poistumisesta tulee aina ilmoittaa välituntivalvojalle etukäteen. Pitkän välitunnin aikana järjestetään välkkäritoimintaa, läksyparkkimahdollisuus sekä erilaista kerho- ja harrastetoimintaa.

Valvonnat

Opettajat vastaavat valvonnasta. Koulunkäynninohjaajat avustavat välituntivalvonnassa mm. seuraamalla oppilaskuljetusten sujuvuutta ja huolehtimalla kuljetusta odottavista oppilaista pääasiassa luokilla 0—6.

Ohjaajat valvovat myös läksyparkkia ja toimivat välituntivalvojina. Odotuksien aikana oppilaille osoitetaan koululta tila, jota he voivat käyttää. Oppilaan tulee ilmoittautua odotustunnin alkaessa ohjaajalle.

Edellä olevilla järjestelyillä ja laadukkaalla perusopetuksella taataan oppilaille turvallinen kouluympäristö ja mahdollisuus menestykselliseen koulutyöhön.

Ruokailu ja välipala

Ruokailussa noudatetaan hyviä ruokailutapoja ja toivotaan, että syötäisiin kaikkia ruokia makutottumusten kasvattamiseksi. Erityisyyistä (esim. vaikea allergia) erityisruokavalio on mahdollinen, tällöin tulee olla yhteydessä terveydenhoitajaan. Kaikki oppilaat osallistuvat ruokailuun, ja kaikille ruokailijoille on tarjolla vapaasti otettava kasvisruokavaihtoehto.

On tärkeää, että oppilas syö kotona ennen koulupäivän alkua riittävän aamupalan. Limsojen, energiajuomien, sipsien, makeisten yms. tuominen kouluun on kielletty, ellei asiasta ole etukäteen muuta sovittu (esim. syntymäpäivätarjoilut).

Kuhmoisten yhtenäiskoululle on myönnetty Kouluruokadiplomi®. Se on kouluille myönnettävä tunnustus ravitsemuksellisesti, kasvatuksellisesti ja ekologisesti kestävä kouluruokailun edistämisestä. Diplomi on osoitus siitä, että koulussa huolehditaan kouluruokailulle asetettujen ravitsemus-, terveys- ja tapakasvatus-tavoitteiden toteutumisesta. Diplomi kertoo myös hyvästä yhteistyöstä. Diplomin myöntämisestä vastaa Ammattikeittiöosaajat ry. Diplomin tavoitteena on kohottaa kouluruokailun arvostusta ja nostaa se näkyväksi osaksi koko koulun yhteistä toimintaa. Diplomin kysymyssarja antaa myös vinkkejä kouluruokailun toteuttamiseen ja kannustaa kehittämään parantamista edellyttäviä asioita.

Koulun ruokalassa on normaalitilanteissa myynnissä välipala käyttäen välipalapassia kello 13.45—14.15. Jos lukiolaisella on oppitunteja kello 15.15 jälkeen ja koko päivän oppituntien määrä on vähintään viisi (kummankin ehdon on toteuduttava), on opiskelija oikeutettu ilmaiseen välipalaan. Ruokalassa on nimilista, johon on merkitty viikoittain ilmaiseen välipalaan oikeutetut opiskelijat. Välipala on ilmainen myös niille peruskoululaisille, joilla on oppitunti kello 15:n jälkeen (listassa nimi).

Erityisruokavaliokäytännöt

Erityisruokavaliokeselvitys tulee antaa pysyvistä erityisruokavalioista, vakavia oireita aiheuttavista ruoka-ai-neallergioista sekä uskonnollisiin ja eettisiin syihin perustuvasta ruokavaliosta. Lomakkeen oppilas käy täyttämässä terveydenhoitajan vastaanotolla.

Toimimme valtakunnallisen Allergia- ja astmaliiton suositusten mukaisesti. Haluamme lisätä sietokykyä ja tukea terveyttä mahdollisimman monipuolisella ruokailulla. Lieviä allergiaoireita ei tule hoitaa välttämällä vaan altistamisella ja vähitellen siedättämällä.

Ruokavaliosta jätetään pois vain ne ruoka-aineet, joiden välttäminen on merkittävien oireiden takia perusteltua.

Lomakkeen palautus

Lomake täytetään yhdessä joko terveydenhoitajan, lääkärin tai ravitsemusterapeutin kanssa

- päiväkotiruokailu: päivähoidon henkilöstölle, joka toimittaa lomakkeen keskuskeittiölle
- kouluruokailu: oman koulun keittiölle.

Huoltajan vastuulla on erityisruokavaliotietojen toimittaminen sekä ajan tasalla pitäminen. Palauttamalla ja allekirjoittamalla lomakkeen huoltaja antaa luvan kyseisten tietojen käyttöön ryhmissä/koulussa sekä keittiöllä. Tiedot kirjataan ateriapalvelun tuotannonohjausjärjestelmään sekä varhaiskasvatuksen asiakkailla myös heidän järjestelmäänsä.

Uusien asiakkaiden tulee palauttaa lomakkeet hyvissä ajoin. Suosituksena on, että lomake palautetaan ke-säkuussa, mutta viimeistään toimintakauden alussa. Uusi ruokavalio saadaan voimaan seuraavaan erikois-ruokavalioiden tuotantoerään lomakkeen toimittamisen jälkeen. Mikäli lapsen ruokailu on erityisen vaa-tiva, yhteiseen tapaamiseen voidaan kutsua perhe, terveydenhuollon ja päivähoidon/koulun sekä ateria-palvelun edustaja. Tarvittaessa myös ateriapalvelut ottaa yhteyttä.

Lomakkeet päivitetään laajoissa terveystarkastuksissa 1, 5, 8 luokilla ja toiselle asteelle siirryttäessä tai tul-taessa.

Ruoka-aineallergiat

Merkittäviä tai hengenvaarallisia oireita aiheuttavat ruoka-aineet.

Vakavia allergiaoireita aiheuttavat ruoka-aineet korvataan ruokailijalle sopivilla ruoka-aineilla.

Ruokavalion tulee perustua lääkärin tekemään taudin määritykseen.

Kohteessa on myös oltava tieto allergiaoireista ja mahdollisen adrenaliiniruiskeen käytöstä sekä siitä, miten ruokailijaa hoidetaan, jos hänen epäillään saaneen vahingossa vältettävää ruoka-ainetta.

Saattaa sisältää -tuotteiden oletetaan sopivan, jos anafylaksian vaaraa ei ole ilmoitettu. Jos saattaa sisältää -tuotteet eivät sovi ja anafylaksian vaaraa ei kuitenkaan ole, kyseisen raaka-aineen kohdalle tulee laittaa tiedosta erityismaininta.

Lieviä oireita aiheuttavat ruoka-aineet. Jos ruokailija saa lieviä, itsestään ohimeneviä oireita huomioidaan se ruokailutilanteessa siirtämällä kyseinen ruoka-aine syrjään. Ruokailija ei tällöin tarvitse erityisruokava-liota eikä todistusta.

Asiakasryhmissä, jossa asiakkaat eivät itse koosta ruokatarjotinta tai tarvitsevat siihen ohjausta ilmoittavat vältettävät ruoka-aineet RUOKAILUTILANTEESSA HUOMIOITAVAA -kohdassa. Tärkeitä on ilmoittaa, onko kyseessä sopimattomuus tuoreena vai myös kypsänä. Saattaa sisältää -tuotteet, ruoka-aineista valmistetut tärkkelykset sekä aromit tulkitaan soveltuvaksi lieviä oireita aiheuttavien ruoka-aineiden kohdalla.

Lieviä itsestään ohimeneviä allergiaoireita, kuten suun kutinaa ja ihon lehahtelua, aiheuttavat tyypillisesti kypsentämättömät kasvikset ja osalla oireet ilmenevät etenkin siitepölyaikana. Lisäaine- ja mausteallergiat ovat hyvin harvinaisia ja miedosti maustettu ruoka sopii yleensä myös heille. Ruokailijan on tärkeitä oppia syömään monipuolisesti. Mitä useampia ruoka-aineita ruokavaliossa vältetään, sitä vaikeampaa on koostaa ravitsemuksellisesti täysipainoinen ateria. Kasvisten, hedelmien ja marjojen laaja välttäminen vähentää vi-tamiinien ja kivennäisaineiden saantia.

Yhteydenotot

Wilmalla, puhelimitse tai sähköpostilla

Ruoka- ja siivouspalveluiden esihenkilö Suvi Lehmussaari 0400-128166 suvi.lehmussaari@kuhmoinen.fi

Kouluterveydenhoitaja Essi Tuohisaari essi.tuohisaari@pirha.fi.

Opetuksen maksuttomuus

Esi- ja perusopetus ovat jo pitkään olleet maksuttomia. Oppivelvollisuuslaki on muuttanut myös lukion käy-tänteitä. Opetuksen edellyttämät oppimateriaalit sekä työvälineet, -asut ja -aineet ovat opiskelijalle mak-suttomia. Maksuttomia eivät kuitenkaan ole erityistä harrastuneisuutta painottavissa koulutuksissa tarvit-tavat opiskelijan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetut soittimet, urheiluvälineet tai muut vastaavat väli-neet ja tarvikkeet, joita opiskelija voi käyttää myös muutoin kuin opetuksen yhteydessä. Opintoja täydentä-vistä vapaaehtoisista opintoretkestä, vierailuista, tapahtumista ja muista vastaavista toiminnoista voidaan

periä kohtuullisia maksuja. Opetuksen järjestäjän ei tarvitse järjestää koulukuljetusta, vaan yli 7 km koulumatkoista opiskelija voi anoa Kelalta koulumatkatukea.

Tapahtumakalenteri

Vuosikelloon on kirjattu suunnitelmassa olevia tapahtumia. Näihin tietoihin voi tulla muutoksia. Tarkemmat ajankohdat ja päivitykset julkaistaan koulun sivuilla www.kuhmoistenyhtenaiskoulu.fi sekä Wilman tiedotteina ja viesteinä.

Oppilaalla on oikeus opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen jokaisena koulupäivänä. Lukuvuoden aloitus- ja päätöspäivä ovat yleensä pituudeltaan lyhyempiä kuin muut koulupäivät, jotka pääsääntöisesti alkavat ja päättyvät työjärjestykseen merkittyinä aikoina, vaikka päivän ohjelma poikkeaisikin työjärjestyksestä. Lukuvuoden aikana yhtenä koulupäivänä oppilaiden koulupäivä päättyy normaalia aiemmin henkilöstön työhyvinvointi-iltapäivän vuoksi.

ELOKUU	SYYSKUU	LOKAKUU	MARRASKUU	JOULUKUU
ma 4.8. ja ti 5.8. henkilökunnan suunnittelupäivät (veso) ke 6.8. lukuvuosi alkaa ma 18.8. retki Urajärven kartanolle 5.—8. lk to 21.8. FY08-ryhmän opintoretki Jyväskylän yliopiston hiukkasfysiikan seminaariin to 21.8. — pe 22.8. lukio- laisten ryhmäytyminen Velisjärvellä to 28.8. Lukiolaisten liiton esittely L25 to 28.8. rapuristeily 4. ja 6. lk to 28.8. valtakunnallinen koulurauhan julistus pe 29.8. rapuristeily 5. lk kerhot alkavat elo—syyskuussa poistumisharjoitus elo—syyskuussa kotiväenvartit 0.-, 5.- ja 9.-luokkalaisille sekä junioreille lukuvuoden aikana	ma 1.9. — su 7.9. liikunta- viikko, valtakunnallinen har- rastusviikko to 4.9. YH04-ryhmän opiskelijat kärejäoikeudessa Tampereella pe 5.9. GE01-, BI08-, LI01- ja LI03-ryhmien retki Isojärvelle ma 8.9. — pe 12.9. valtakunnallinen liikenneturvallisuusviikko ti 9.9. varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun kotiväenilta ke 10.9. koulukuvaus ma 15.9. — pe 19.9. valtakunnallinen tapakasvatusviikko ma 15.9. ÄI09-ryhmän opintokäynti Keski-suomalaisen toimitukseen Jyväskylässä ma 15.9. — pe 19.9. tai ma 22.9. — pe 26.9. TET-viikko 8. ja 9. lk yo-kokeet: ke 17.9. PS, FF, HI, FY, BI; pe 19.9. vieras kieli, pitkä oppimäärä; ma 22.9. toinen kotimainen kieli; ti 23.9. KT, ET, YH, KE, GE, TE; to 25.9. matema- tiikka pe 26.9. 2. periodi alkaa	ke 1.10. Rekka On The Road -tapahtuma 8. ja 9. lk to 2.10. Kodin ja koulun päivä (avoimet ovet) ma 6.10. — pe 10.10. valtakunnallinen energiansäästöviikko ti 7.10. kutsunnat koululla pe 10.10. liikuntapäivä ma 13.10. — pe 17.10. syysloma to 23.10. lukion uusintakoe ti 28.10. syksyllä valmistuvien ylioppilaiden suoritukset oltava valmiit to 30.10. osallistuminen sinfoniaorkesterin kenraali-harjoituksiin 4. ja 5. lk sekä L25 ja vMU8-9-ryhmä	to 6.11. JAMKin Vihreän siirtymän silta -tapahtuma koululla 9. lk, L24, L23 ke 12.11. Taidetestaajat Serlachius-museossa Mänttä-Vilppulassa 8. lk to 13.11. syksyn yo-tulokset pe 14.11. STEKin kummiohjelman kuuluva Heureka-retki 4. lk ma 17.11. — pe 21.11. Lapsen oikeuksien viikko to 20.11. Lapsen oikeuksien päivä ma 24.11. mennessä ke- vään yo-kirjoitusten ilmoit- tautumisesta koululle (syksyllä kirjoittaneilla päivä on ma 1.12.) ti 25.11. 3. periodi alkaa to 27.11. — la 29.11. lukion opiskelijoita Euroscola-tapahtumassa Strasbour- gissa Ranskassa	to 11.12. lukion uusintakoe la 20.12. syyslukukausi päättyy eskarien joulusauna Kopolaassa arviointikeskustelut 1., 3. ja 7. lk joululomaan mennessä (tarvittaessa ykkösillä vasta tammikuun loppuun mennessä) su 21.12.— ti 6.1. joululoma

TAMMIKUU	HELMIKUU	MAALISKUU	HUHTIKUU	TOUKOKUU
ke 7.1. kevätlukukausi alkaa to 29.1. Taidetestaajat Kau-notar ja Hirviö -musikaalissa Tampereella 8. Ik pe 30.1. 4. periodi alkaa yhteishakuilta 9. Ik abien EN-ryhmä (ja mahdollisesti FY-opiskelijat) vierailulla Tampereen yliopistolla	ke 4.2. Yrityskylä-vierailu Tampereelle 9. Ik to 5.2. penkkarit pe 13.2. vanhojenpäivä to 19.2. lukion uusintakoe ma 23.2. — pe 27.2. talviloma yhteishaku 9. Ik helmi—maaliskuussa KE05-ryhmän opintoretki Meltexille helmi—maaliskuussa	ma 9.3. — pe 13.3. TET-viikko 9. Ik yo-kokeet: ti 10.3. äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaito, suomi toisena kielenä ja kirjallisuus; to 12.3. vieras kieli, lyhyt oppimäärä; pe 13.3. äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaito; ma 16.3. vieras kieli, pitkä oppimäärä; ke 18.3. matematiikka; pe 20.3. KT, ET, YH, KE, GE, TE; ma 23.3. toinen kotimainen kieli; ke 25.3. PS, FF, HI, FY, BI; pe 27.3. saamen kieli ti 31.3. 5. periodi alkaa	pe 3.4. — ma 6.4. pääsiäisvapaa ma 13.4. — pe 17.4. lukion korkeakouluviikko to 23.4. lukion uusintakoe ti 28.4. keväällä valmistuvien ylioppilaiden suoritukset oltava valmiit alakoulun uimahallikäynnit Padasjoelle kevään aikana retki Korkeasaareen 3. ja 4. Ik eduskuntavierailu (+ muita kohteita) 9. Ik ja osa lukiolaisista ratsastuslinjalaisia Hevoset-messuilla Tampereella BI06- ja KE06-ryhmien opintoretki Jyväskylän yliopistoon huhti—toukokuussa	pe 1.5. vappuvapaa ti 12.5. kevään yo-tulokset to 14.5. — su 17.5. helatorstailoma pe 29.5. mennessä syksyn yo-kirjoitusten ilmoittautumiset koululle pe 29.5. lukion uusintakoe la 30.5. lukuvuosi päättyy eskarien talviturkinheittosauna Kopolassa retki Isojärvelle 1. ja 2. Ik retki Korkeasaareen 3. ja 4. Ik leirikoulu kotimaassa 9. Ik

Työelämään tutustuminen

- asiantuntijoiden vierailut koululla
- huoltajien työpaikkoihin tutustuminen
- muut yritys- ja työpaikkavierailut.

Muu toiminta koulussa

- luokittaiset liikunta- ja luontoretket lähiseudun metsiin, puistoihin ym. liikunta- ja virkistysalueille
- luokittaiset kulttuuriretket, -tapahtumat ja vierailut: teatteri, konsertit, museot, kirjasto, elokuvat
- mahdolliset avustuksilla toteutettavat lukuvuoden mittaan esille tulevat opintoretket
- vierailijat koulussa eri opetusryhmien oppitunneilla
- 9.-luokkalaisten koulutuskokeilut ja tutustumiskäynnit lähiseudun ammatillisiin oppilaitoksiin sekä työvoimapalveluihin
- osallistuminen valtakunnallisiin tutkimuksiin
- seurakunnan päivänavaukset ja muu yhteistyö, esim. juhlan/tapahtuman järjestäminen kirkossa (joulu- tai pääsiäiskirkko)
 - nuorisotyönohjaaja Tiina Ampuja-Töyry
- yhteistyö sosiaalitoimen kanssa
 - kuraattori Leila Henttonen
- yhteistyö nuorisotoimen kanssa
 - kouluvalmentaja Tytti Alho
 - nuoriso-ohjaaja Satu Forsberg
- yhteistyö paikallisten urheiluseurojen kanssa
 - liikunnanopettaja Tea Savio
- yhteistyö Gradian kanssa
 - opo Jari Räsänen
- oppilaskunnan ja/tai tukioppilaiden järjestämät tapahtumat.

Lukiolaisten itsenäiset ja etäsuoritukset

Valinnaiset opintojaksot, joihin on ilmoittautunut 1—2 opiskelijaa, opiskellaan tarkoituksenmukaista har-
kintaa käyttäen joko puoliksi lähiopetuksessa ja puoliksi itsenäisesti/etäopiskeluna tai kokonaan itsenäi-
sesti/etäopiskeluna. Opetus opintojaksoilla, joihin ilmoittautuu vähän opiskelijoita, voidaan järjestää vuo-
rovuosilukuna tai yhdysryhmiä muodostaen. Nämä on merkitty lukuvuoden jaksotussuunnitelmaan näky-
viin. Lukuvuonna 2025—2026 etä- tai itsenäisenä opiskeluna toteutetaan mm. osa elämäkatsomustiedon
ja ortodoksiuskonnon opinnoista. Mikäli opiskelijalla on tarve suorittaa muita opintojaksoja esim. ylioppi-
laskirjoituksia varten, opintoja voidaan järjestää myös itsenäisinä tai verkko-opintoina.

Yhteistyö muiden koulutuksen ja palveluiden järjestäjien kanssa

Jämsän ja Kuhmoisten koulutuspalveluilla on yhteinen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunni-
telman uudistamistyötä ohjaava työryhmä sekä toisen asteen johtoryhmä.

Opiskeluhuollon palveluista vastaa Pirkanmaan hyvinvointialue.

Lukiolaisten itsenäistä tai etäopiskelua varten ovat yhtenäiskoulun yhteistyökumppaneina mm. Tutor-
house, Otavia ja SnellmannEDU.

Kuhmoisten kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma on laadittu maakunnallisena yhteistyönä.

Olemme aloittaneet yhteistyön *Finest Future* -organisaation kanssa ulkomaisten opiskelijoiden saamiseksi
Kuhmoisten yhtenäiskouluun. Opintoihin hakeudutaan joko yhteishaussa tai jatkuvassa haussa, ja hyväk-
syttävillä opiskelijoilla tulee olla riittävä suomen kielen taito (vähintään B1.1). Sivistyslautakunnan päätök-
sellä ulkomaisten opiskelijoiden sisäänotto Kuhmoisten lukioon keskeytetään siihen asti, kunnes opiskelun
ohjaamiseen ja tukemiseen, opiskeluhuollon palveluihin sekä vapaa-aikaan liittyvät epäselvyydet ja vastuu-
kysymykset on suunniteltu ja sovittu nykyistä paremmin. Suunnitelma kulujen ja vastuiden jako hyväksy-
tään sivistyslautakunnassa.

EHEYTTÄMINEN JA MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET

Eheyttämisen tavoitteena on tehdä mahdolliseksi opiskeltavien asioiden välisten suhteiden ja keskinäisten
riippuvuuksien ymmärtäminen. Eheyttäminen auttaa oppilaita yhdistämään eri oppiaineiden tietoja ja tai-
toja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Tavoitteena
on, että oppilaat hahmottavat opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän, yhteisön ja yhteiskunnan
kannalta.

Opetus on pääsääntöisesti ainejakoista. Esi- ja alkuopetuksessa opetus on osittain eheytettyä. Ala- ja ylä-
koulussa sekä lukiossa tehdään oppiainerajat ylittäviä projekteja. Eheyttämisessä huomioidaan oppilaiden
tarpeet ja opetuksen tavoitteet. Näin ollen eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella.

Eheyttämistä toteutetaan mm:

- rinnastamalla eli opiskelemalla samaa teemaa kahdessa tai useammassa oppiaineessa samanaikai-
sesti
- jaksottamalla eli järjestämällä samaan teemaan liittyvät asiat peräkkäin opiskeltaviksi
- toteuttamalla teemapäiviä, erilaisia tapahtumia, kampanjoita, opintokäyntejä ja leirikouluja
- suunnittelemalla monialaisia, pitempikestoisia oppimiskokonaisuuksia, joiden toteuttamiseen osal-
listuu useampia oppiaineita ja joihin voi sisältyä edellä mainittuja eheyttämistapoja
- muodostamalla oppiaineista integroituja kokonaisuuksia
- kokonaisopetuksena, jossa kaikki opetus toteutetaan eheyttettynä (alkuopetus)

- opiskellaan erilaisissa ja eri-ikäisten oppilaiden ryhmissä ja työskennellään eri aikuisten kanssa. Aikuinen voi olla myös koulun ulkopuolinen asiantuntija.
- yhdistetään koulun ulkopuolinen oppiminen koulutyöhön.

Osa oppiaineista eheytetään lukuvuoden aikana monialaiseksi oppimiskokonaisuudeksi. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien MOKO-päivät toteutetaan kahdessa osassa lukuvuoden aikana. Vähintäänkin toisen osan teema liittyy lukuvuoden painotettavaan kokonaisuuteen *Kulttuurinen moninaisuus rikkautena*. Tee-mapäiviin osallistuvat esi- ja perusopetuksen oppilaat. Oppilaat osallistuvat myös niiden suunnitteluun. Lukion opiskelijat osallistuvat Keski-Suomen korkeakouluviikon aikana Jyväskylän ammattikorkeakoulun, Jyväskylän yliopiston ja Humanistisen ammattikorkeakoulun tarjoamille kursseille, jotka voidaan tunnustaa lukio-opinnoiksi (1—2 opintopistettä).

PERUSOPETUKSEN TUNTIAKO LUKUVUONNA 2025—2026

KUHMOISTEN YHTENÄISKOULU

TUNTIAKO LUKUVUONNA 2025 - 2026

aine/luokka-aste	1	2	3	4	5	6	7	8	9
äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	5	5	4	3	4	3
englanti	1	1	2	2	3	2	2	3	3
ruotsi						2	2	1	1
matematiikka	4	3	4	4	4	4	3	4	4
ympäristöoppi	2	2	2	3	3	2			
biologia							1	1	1,5
maantieto							1	1	1,5
fysiikka							1	1,5	1
kemia							1	1,5	1
terveystieto							0,5	1,5	1
uskonto/elämänkatsomustieto	1	1	1	2	1	1	1	1	1
historia				1	1	0/1	2	2	
yhteiskuntaoppi					1	0			3
musiikki	1	1	1	2	1	1	2		
kuvataide	1	1	2	1	2	1	2		
käsityö	2	2	2	2	2	2	3	1	
liikunta	2	2	3	2	3	2	2	3	3
kotitalous							3	1	1
oppilaanohjaus							0,5	0,5	1
valinnaiset aineet						1		4	4
valinnainen kieli				2	2	2	2		
yhteensä viikkotunteja	21	20	22	24	26	22	30	31	30
minimi	21	20	22	24	25	25	30	29	30

18

LUKIOSSA TARJOTTAVAT OPINTOJAKSOT LUKUVUONNA 2025—2026

KUHMOISTEN YHTENÄISKOULUN LUKIO
OPINTOJAKSOTARJOTIN 2025 - 2026

SUOSITUKSET JUNIOREILLE					SUOSITUKSET SEMOREILLE					SUOSITUKSET ABEILLE			jaksottamatta tai kysymysmerkkeinä
1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi	5. periodi	1. periodi	2. periodi	3. periodi	4. periodi	5. periodi	1. periodi	2. periodi	3. periodi	
AJ01		AJ02AJ03		AJ04	AJ09	AJ05		AJ06AJ07	AJ08	AJ09	AJ10	AJ11	
					S209					S209	S210	S211	
	RU08		RU01RU02		RU03		RU04	RU05		RU06*	RU07	RU09	
EN01EN02				EN03	EN04		EN05		EN06	EN08	EN07	EN10	
											FB06* 2	FB06* 1	
SCD1 2	SC01 1	SC02 1	SC02 2	SC03									
FC01	FC02 1	FC02 2	FC02 2	FC03									
VC01 2	VC01 1	VC02 1	VC02 2	VC03		VC05*	VC06*			MA11 2	MA11 1		
MA01	MA02	MA03	MA04	MA05	MA06	MA07	MA09	MA08		MA10	MA12	MA13	
MB01		MB02	MB06MB07	MB03	MB04	MB08	MB06MB07			MB10			
		BI01		BI02BI03		BI05	GE05	BI04	BI06	BI08			BI07
GE01	GE03	GE04				GE03	GE04					GE05	
	FY01FY02		FY03		FY08*		FY05*	KE07*		FY08*			
			KE01KE02				KE04	KE05	KE06	KE08			
		FI01			FI02		FI03* (?)						
			PS01	PS02	PS03			PS04		PS05		PS07	
HI01			HI02	HI03			HI04			YH05 1,5	HI05		
		YH01						YH02	YH03	YH04			
	UE01					UE02							
	UO01												
	ET01												
	TE01			TE03	LI06 1	LI06 1	LI06 1	TE02	TE03	TE04			
LI01 1			LI01 2		LI03 2	LI02 2	LI04	LI03 1	LI02 1				
MU01 1	MU01 2					MU04 1	MU04 2				MU04 1	MU04 2	
	MU04 1	MU04 2	KU02 1	KU02 2									
	KU01 1		KU01 2					KU02 1	KU02 2	KU04			
OP01 1		OP01 1		OP01 1			OP02 0,5	OP02 1	OP02 1	OP02 1		OP02 0,5	
	TO02		TO02	TO05		TO02		TO02	TO05				TO01 TO03
HR09 1	HR09 1	HR09 1	HR12 1	HR12 2	HR09 1	HR09 1	HR09 1	HR12 1	HR12 2	HR09 1	HR09 1	HR09 1	
AT01 1	AT01 1		AT01 1										

- pakollinen
- valinnainen
- MU02 ja KU02: toinen pakollinen
- XXXX

vuoroluku (ei tarjota lukuvuosittain)
- XXXX

verkko-opintoina
- XXXX

eitoteudu lähiovetuksena, ellei saada lisää opiskelijolta
- *

toteutetaan puolikkana, ellei saada lisää opiskelijolta

OPPILASMÄÄRÄT 29.8.2025

Oppilas- ja opiskelijamäärät vuosiluokittain lukuvuonna 2025 - 2026

29.08.2025 klo 10:29:32

	Vuosiluokka													Yhteensä			
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Valm	JUN	SEN	ABI			
	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010		2009	2008	2007			
Kuhmoisten yhtenäiskoulu, esiopetus	5														5		
Kuhmoisten yhtenäiskoulu, alaluokat		16	8	16	14	13	9								77	82	
Kuhmoisten yhtenäiskoulu, yläluokat								9	16	16					41	41	123
Kuhmoisten yhtenäiskoulu, valmistava opetus											1				1	1	123
Kuhmoisten yhtenäiskoulu, lukio												20	12	14	46	46	169

ALKULUOKKATOIMINTA

Yhtenäiskoulussa aloitetaan elokuussa 2025 ns. alkuluokkatoiminta. Alkuluokka on esi- ja perusopetuksen alkuopetuksen (luokkien 0—2) säännöllistä, suunnitelmallista ja tavoitteellista yhteistyötä. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että päivittäin työskennellään sekä omissa luokkaryhmissä että joustavasti jaetuissa pienryhmissä. Lukuvuonna 2025—2026 alkuluokkatoiminta koskee esiopetusta ja 1. luokkaa, ja se laajenee seuraavana lukuvuotena koskemaan myös 2. luokkaa.

Joustavia ryhmittelyjä tehdään oppilaslähtöisesti tarpeen mukaan. Lapsella on mahdollisuus edetä oman taitotasonsa ja edellytystensä mukaisesti. Joustavien ryhmittelyjen avulla lapselle on mahdollista tarjota enemmän aikaa ja tukea haastavien asioiden opetteluun. Toisaalta oppimisen sujuessa on myös mahdollista tarjota enemmän haastetta sitä kaipaaville. Alkuluokkatoiminta hyödyttää siis jokaista lasta. Luokkien välistä yhteistyötä ja joustavaa esi- ja alkuopetusta toteutetaan kaikissa oppiaineissa. Ryhmät vaihtuvat aihepiirien ja opeteltavien asioiden mukaan.

Kuluvana lukuvuotena alkuluokkatoiminnassa työskentelevät eskarin Leena, ykkösluokan Sanna-ope, erityisopettaja Jutta sekä koulunkäynninohjaaja MinnaK. Joustavat ryhmittelyt toteutetaan koulupäivän sisällä eikä se vaikuta koulupäivän pituuteen.

ERITYISOPETTAJIEN ANTAMA TUKI

Esi- ja perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuen lainsäädäntö on uudistettu. Opetussuunnitelmiin muutokset tulevat 1.8.2025 alkaen. Myös lukion tulee lukuvuoden alkaessa voimaan ohjausta ja tukea koskeva opetussuunnitelmauudistus. Muutokset paikallisiin opetussuunnitelmiin tehdään syyslukukauden alkupuolella, ja näiden sisällöistä tiedotetaan oppilaita ja huoltajia myöhemmin.

Erityisopettajan antama opetus auttaa lasta tai nuorta, jolla on joko tilapäisiä tai pysyviä oppimisvaikeuksia. Erityisopettaja antaa myös puheopetusta. Erityisopettaja voi työskennellä tarvittaessa yhdessä luokan- tai aineenopettajan kanssa samanaikaisesti luokassa opettaen.

Tavallisimmin opettaja huomaa vaikeudet koulutyössä, mutta myös kotiväen olisi hyvä kertoa opettajalle, jos arvelee lapsellansa olevan oppimisvaikeuksia.

TUKIOPETUS JA LÄKSY PARKKI

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee oppimisessaan lyhytaikaista tukea, on oikeus saada (yleistä ja/tai opetuskielen) tukiovetusta. Aloitteen tukiovetuksen antamisesta oppilaalle tekee ensisijaisesti opettaja, mutta myös oppilas ja kotiväki voi pyytää tukiovetusta.

Koululla toimii päivittäin kello 8.00—8.45 ja 11.55—12.25 valvottu läksyparkki, poikkeuksena tiistai, jolloin ei aamulla ole läksyparkkia. Oppilas voi tulla läksyparkkiin suorittamaan tehtäviään omasta aloitteestaan, opettajan ohjaamana/määräämänä tai huoltajan pyynnöstä.

LIIKUNNAN OPETUS

Oppilaiden liikuntatunnit järjestetään opetussuunnitelman mukaan vuodenajat huomioiden. Oppilaille tulee olla asianmukainen vaatetus liikuntatunneilla. Myös kotona kannattaa muistuttaa peseytymisen tärkeydestä liikuntatuntien jälkeen. Koululla on lainattavissa liikuntavälineitä.

Liikunnanopetuksessa järjestetään myös uimaopetusta uimahallissa. Oppilaat osallistuvat liikunnanopettajan näkemyksen mukaisesti erilaisiin kilpailuihin ja liikuntatapahtumiin. Kuljetus hoidetaan linja-autolla tai henkilöautolla.

OPISKELUHUOLTO

Koulukohtaista opiskeluhuoltotyötä tehdään yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä, jossa suunnitellaan koko koulun yhteistä toimintaa ja oppimisympäristön hyvinvointia. Työhön kuuluu koko yhteisön, yksittäisten luokkien ja ryhmien hyvinvoinnin kehittäminen, seuraaminen ja arviointi. Työssä pyritään edistämään oppimisympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta, sosiaalista vastuullisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllisessä opiskeluhuollossa voidaan käsitellä esim. järjestyssääntöjä, turvallisuuteen liittyviä asioita, opiskeluhoollon palveluista tiedottamista, opiskeluhoollon toimivuuden arviointia, hyvinvointiin liittyviä hankkeita ja teemapäiviä. Opiskeluhoolloryhmä koordinoi yhteiseen hyvinvointiin liittyvää työtä, jota toteuttaa koko kouluyhteisö.

Yhteisöllisen opiskeluhoollotyön tavoitteena on antaa kaikille — oppilaille, hoolltajille, yhteistyötahoille ja henkilöstölle — mahdollisuus vaikuttaa opiskeluhoollolliseen toimintaan. Yleisiä asioita opiskeluhoolloryhmän käsiteltäväksi voi tuoda koulun henkilökunta, oppilas tai hänen hoolltajansa tai joku muu yhteistyötaho ottamalla yhteyttä opiskeluhoolloryhmään kuuluvaan henkilöön. Opiskeluhoolloryhmä kokoontuu 3—5 kertaa lukuvuodessa käsittelemään koulun yhteisiä asioita. Kokouksista laaditaan muistiot.

Kuhmoisten yhtenäiskoulun yhteisöllisen opiskeluhoolloryhmän ydinkokoonpanossa ovat rehtori, psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja, koululääkäri, apulaisrehtori, opo, kouluvalmentaja, nuoriso-ohjaaja sekä oppilas- ja opiskelijakunnan sekä hoolltajien edustajat. Opiskeluhoolloryhmän kokouksiin voidaan kutsua myös muita asiantuntijoita tai yhteistyötahoja. Ryhmän kokoonpano muuntuu joustavasti kulloisenkin tarpeen mukaan. Yhteisöllistä opiskeluhoolltoa tehdään myös koulun tiimeissä.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon perusajatuksena on huolehtia siitä, että oppilaan yksilölliset tarpeet oppimiseen, kasvuun ja kehitykseen liittyen tulevat koulussa huomioiduksi. Tavoitteena opiskeluhoolllossa on yksilöllisten huolenaiheiden ja oppimisen esteiden ennaltaehkäisy sekä varhainen puuttuminen. Yksilölliseen opiskeluhoolltoon kuuluvat oppilaan käynnit terveydenhoitajan, kuraattorin tai psykologin luona ja henkilökohtaiset keskustelut heidän kanssaan sekä yksittäisen oppilaan ympärille kootut opiskeluhoollolliset asiantuntijaryhmät.

Monialainen asiantuntijaryhmä (ATR) kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskeluhoollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsitte-lystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhoolltokertomus.

Koulussa toimii opiskeluhoolloryhmien ohella **oppilaiden oppimisen tuen tarvetta** pohtiva monialainen tiimi, johon kuuluvat rehtori, erityisopettajat sekä tarvittaessa opo, kouluvalmentaja, terveydenhoitaja, psykologi ja/tai kuraattori. Ryhmä koordinoi monialaisessa yhteistyössä oppilaiden pedagogista tuen tarvetta yleisellä tasolla ja se kokoontuu tarvittaessa. Psykologi, erityisopettaja ja/tai rehtori käsittelevät pedagogiset asiakirjat.

Opiskeluhuollon toimijat

Opinto-ohjaaja tekee yhteistyötä kodin kanssa mm. seuraavissa asioissa: kurssi- ja ainevalintoihin liittyvät kysymykset, ammatinvalinta, työelämään tutustuminen (TET), henkilökohtaiset vaikeudet kotona ja koulussa, oppimisvaikeudet sekä yleensä asiat, jotka ovat vaikuttamassa koulunkäyntiin.

Psykologi toimii koulun psykologisena asiantuntijana lasten ja nuorten koulutyötä suunniteltaessa ja kehitettäessä. Tarvittaessa psykologi osallistuu yksittäisen lapsen tukitoimien tarpeen arviointiin ja suunnitteluun ja selvittelee kasvuun, kehitykseen ja koulunkäyntiin liittyviä pulmatilanteita yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja koulun opetushenkilöstön kanssa. Psykologi työskentelee koululla tiistaisin.

Kuraattori toimii koulussa opiskeluhoollon palveluna perusopetuksen oppilaille sekä lukion opiskelijoille. Hänen tehtävänä on edistää oppilaiden hyvinvointia sekä auttaa ja tukea oppilaita, huoltajia ja opettajia erilaisissa ongelmatilanteissa. Oppilaat voivat saada keskusteluapua tulella kuraattorin luo oma-aloitteisesti tai opettajien ohjaamana. Myös huoltajat voivat ottaa yhteyttä, jos jokin lapsen kasvatukseen, koulunkäyntiin, kaverisuhteisiin, perheoloihin tai vapaa-aikaan liittyvä asia mietityttää. Kuraattori työskentelee koulussa maanantaisin ja tiistaisin.

Terveydenhoitaja on koululla pääasiassa maanantaisin ja tiistaisin. Terveystarkastus tehdään vuosittain kaikille oppilaille. Luokilla 1, 5 ja 8 tarkastukset ovat laajoja terveystarkastuksia (terveydenhoitajan tekemä tarkastus, lääkärintarkastus ja terveystarkastuksen avulla yhdessä huoltajien kanssa tehtävä lapsen hyvinvoinnin arviointi). Äkillisten tapaturmien ja sairaustapausten ensiavun tarpeesta voi tarvittaessa konsultoida terveydenhoitajaa silloin, kun hän on tavoitettavissa koululla.

Lääkärinhoitoa vaativat sairausasiat ja tapaturmat hoidetaan lääkärin ja hoitajien vastaanotolla tai kiirevastaanotolla. Sairasta lasta ei saa lähettää kouluun. Koulupäivän aikana sairastuneen oppilaan kuljetuksesta kotiin huolehtii huoltaja. **Koululääkäri** on koululla erikseen sovittavina aikoina.

Mikäli oppilaalla on tarvetta erityisruokavalioon, huoltaja on yhteydessä terveydenhoitajaan. Yhteydenottojen tulisi tapahtua elokuun aikana. Kansallisen allergiaohjeituksen mukaan erityisruokavalion tarve karotetaan ja jos tarve todetaan, lääkäri/terveydenhoitaja tekee todistuksen ja toimittaa sen ruokapalveluun.

Huoltajat informoivat opettajia itse, ja huoltajan tulee ilmoittaa ruokavaliomuutoksista terveydenhoitajalle mahdollisimman pian.

Kouluruokailu

Kouluruoka tarjoillaan pääsääntöisesti kello 10.15 ja 12.15 välillä. Ruokailu on opetustilanne. Oppilaan tulisi osata käyttää haarukkaa ja veistä, joten taitoa on syytä harjoitella myös kotona. Oppilaan tarvitsemasta erityisruokavaliosta tulee ilmoittaa koulun keittiöön mahdollisesti jo ennen lukuvuoden alkua. Erityisruokavalioiden koulun edellyttää lääkärin tai terveydenhoitajan lausunnon.

Koulun ruokalista löytyy ruokapalvelun nettisivulta www.kuhmoinen.fi > *Lapset ja nuoret* > *Yhtenäiskoulun ja päiväkodin ruokalista*.

Koulukuljetukset

Koulukuljetus on maksuton perusopetuksen oppilaille, jos matka kouluun on yli 5 km, ja esiopetuksessa olevalle lapselle, jos matka on yli 1 km. Koulukuljetus on maksuton myös, jos oppilaan terveydentila niin vaatii tai jos matka määritellään muutoin vaikeaksi tai vaaralliseksi. Koulukuljetukset järjestee koulusihteeri yhteistyössä hallintosihteerin kanssa. Päätökset kuljetuksista koskeissa asioissa tekee sivistystoimenjohtaja. Kuntaan on laadittu koulukuljetussäännöt, jotka löytyvät osoitteesta www.kuhmoinen.fi > *Lapset ja nuoret* > *Koulumatkat ja koulukuljetus*.

Kuljetusoppilaalle saattaa tulla odotustunteja. Oppilaille jaetaan aikatauluista henkilökohtaiset laput, joista näkyvät myös oppilaan odotustunnit. Odotustuntilaisten valvonta tapahtuu iltapäivä-/koulunuokkutoiminnan yhteydessä. Iltapäivätoimintaa valvovat koulunkäynninohjaajat, ja heidät tavoittaa iltapäivätoiminnan puhelimesta 040 485 6860. Koulunuokkutoiminnasta vastaa kouluvalmentaja, jonka tavoittaa numerosta 044 491 4512.

Oppivelvollisuuslain myötä koulumatkat ovat lukiolaisille maksuttomia yli 7 km matkojen osalta. Kunnalla tai koululla ei kuitenkaan ole velvoitetta järjestää kuljetusta lukiolaisille. Lukion opiskelijat voivat kuitenkin anoa Kelasta koulumatkatukea.

Tapaturmat ja sairastuminen

Kuhmoisten kunta korvaa oppilaalle koulupäivän tai -matkan aikana sattuneesta tapaturmasta aiheutuneet kustannukset tietyin edellytyksin. Mikäli koulussa sattunut tapaturma tai sairastuminen vaatii terveyskeskävyn, siitä ilmoitetaan huoltajalle. Mikäli huoltaja on huolehtinut itse oppilaan terveyskeskukseen/ ensiapuun viennistä, on tästä aiheutuneista kustannuksista toimitettava seloste sekä tositteet sivistystoimeen (Toritie 34 A).

Luokanopettajalla/luokanvalvojalla/ryhmänohjaajalla tulee olla käytettävissään jokaisen oppilaan kohdalta puhelinnumero, josta huoltajan tavoittaa koulupäivän aikana.

Kuhmoisten oppimisen tuki -sivusto löytyy osoitteesta www.kuhmoistenyhtenaiskoulu.fi > *Oppimisen tuki*.

OPPILAAN MUU TUKEMINEN

Kuhmoisten kunnassa on hyväksytty 1.8.2016 alkaen perusopetuksen opetussuunnitelma, jossa määritellään tarkasti tukea tarvitsevien oppilaiden tukimuodot. Opetussuunnitelma on päivitetty mm. oppimisen ja koulunkäynnin tuen osalta 1.8.2025 alkaen. Yhteistyö korostuu kodin ja koulun välillä suunniteltaessa oppilaalle hänen tarvitsemiaan tukimuotoja. Tarkemmin asiaa selvitetään opetussuunnitelmassa. Linkit opetussuunnitelmiin löytyvät koulun nettisivuilta.

Koululainen liikenteessä

Turvallisin koulureitti on hyvä opetella yhdessä lapsen kanssa. Reitin varmistaminen ja kertaaminen useaan otteeseen ovat turvallisuustekijöitä pienen koululaisen koulumatkalla. Heijastimen ja pyöräilykypärän käyttöä on hyvä opettaa lapselle. Mikäli koulumatkalla sattuu oppilaalle tapaturma, siitä aiheutuneet kustannukset kunta tai esim. onnettomuuteen osallisena olleen ajoneuvon liikennevakuutus korvaa. Koulumatkan kulkemiseen ekaluokkalaisten osalta suosittelemme syksyllä kävelyä, keväällä jokainen koti voi itse harkita, miten koulumatka kuljetaan. Koulumatkan ja hammaslääkärikäyntien valvonta kuuluu kodin vastuualueeseen.

Oppilaiden tuominen ja hakeminen

Koulun pihan halki kulkeva liikenne on turvallisuussyistä kiellettyä. Alakoulun piha on erittäin ahdas, ja pieniä koululaisia kulkee pihassa jatkuvasti. **Autoilua alakoulun pihaan tulee välttää koulupäivän aikana. Oppilaat tuodaan ja noudetaan yläpihalta.** Autot on pysäköitävä niille varatuille parkkipaikoille.

Tavaroiden nimeäminen

Oppilaiden henkilökohtaiset tavarat (esim. vaatteet, kengät, hanskat, luistimet, sukset ym.) on hyvä nimeä, jotta helpommin selvitämme koululle jääneiden tavaroiden oikeat omistajat. Vuosittain koululle jää muovikasseittain tavaraa, joille ei löydy omistajia. Koululle unohtuneita tavaroita laitetaan esille kotiväeniltojen ja muiden tapahtumien yhteydessä. Unohtuneita tavaroita voi kysellä myös koulun siistijöiltä ja arvoesineitä koulun kansliasta.

POISSAOLOT

On tärkeää, että koulutyöhön osallistutaan säännöllisesti. Mikäli jossain oppiaineessa poissaoloja kertyy huomattavan paljon, voi kyseisen aineen suoritus johtaa hylätyyn arvosanaan, koska näyttöjä osaamisesta ei kerry. Lukion opintojaksoilla raja on enintään kolme 75 minuutin oppituntia 2 op opintojaksoa kohden.

Huoltajat voivat seurata ja ilmoittaa lapsensa poissaoloja Wilman kautta. Toivottavaa olisi, että **oppilaan (eskarilainen, perusopetuksen oppilas, alle 18-vuotias lukiolainen) ollessa sairaana huoltaja ilmoittaa ennen koulupäivän alkua oppilaan kyseisen päivän poissaolon**. Wilmalla voi ilmoittaa myös poissaolojen syyt. Tässä yhteydessä on hyvä muistuttaa EU:n tietosuoja-asetuksesta (GDPR). Se määrittelee, että oppilashallinnon ohjelmiin (Primus—Wilma) ei tule tallentaa mitään opetuksen järjestämisen kannalta epäoleellisia terveyteen liittyviä tietoja. Poissaoloja ja myöhästymisiä selvittäessä ei siis lisätietokenttään huoltajan ole syytä kirjoittaa arkaluonteisia terveydellisiä diagnooseja.

Perusopetuslain (26 § ja 45 §) mukaan oppilaalla on velvollisuus tulla kouluun ja hänen huoltajallaan velvollisuus huolehtia siitä, että hän näin tekee. **Jos huoltajalla on erityinen syy anoa lupaa lapsensa poissaololle, hänen tulee mahdollisimman hyvissä ajoin ennen poissaoloa selvittää, pitääkö opetuksen järjestäjä kyseistä syytä riittävänä poissaolon myöntämisperusteena. Tämä tarkoittaa siis sitä, että oppilaan poissaolo koulusta ei ole pelkkä ilmoitusasia muutoin kuin oppilaan sairastuessa äkillisesti.** Suuri osa poissaolojen syistä on sellaisia, että niihin lupa toki myönnetään, mutta siitä huolimatta kaikki etukäteen tiedetyt poissaolot tulee huoltajan anoa tunnin opettajalta (yksittäiset tunnit), luokanopettajalta/-valvojalta/ryhmänohjaajalta (1—5 koulupäivää) tai rehtorilta (yli 5 koulupäivää). Poissaolot anotaan täyttämällä Wilmassa *Hakemukset ja päätökset* –välilehdellä loma-anomus ja toimittamalla oppilaan opettajilta keräämät läksyt päätöksen tekijälle hakemuksen liitteenä. Läksyliitteen voi täyttää sähköisesti. Mikäli tämä ei ole mahdollista, liitteen voi toimittaa paperilla tai lähettää puhelimella (tarkista puhelinnumero ko. henkilöltä), mutta tekstin tulee olla luettavissa selkeästi. Päätös tulee näkyviin Wilmaan samaan paikkaan, jossa hakemukset tehdään. Läksyjen keräämistä varten voi lomakkeen tulostaa koulun nettisivulta www.kuhmoistenyhtenaiskoulu.fi > *Perusopetus* > *Huoltajalle* tai noutaa koulusihteeriltä. Täysi-ikäiset lukiolaiset käyttävät samoja lomakkeita.

Tehtävien suorittaminen ylimääräisten lomien aikana

Mikäli oppilas lähtee muutamaa päivää pidemmälle lomalle koulun työaikana, hän saa opettajaltaan vain summittaiset ohjeet. Opettajat eivät tarkasta tehtäviä jälkikäteen, eikä tukiopetustunteja pääsääntöisesti käytetä loman takia syntyneiden aukkojen paikkailuun. Näin ollen huoltajan tulee ohjata ja valvoa annettujen tehtävien tekemistä.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita on täydennetty, ja niiden mukaiset paikalliset opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 1.8.2023 alkaen. Uudistuksessa on kiinnitetty huomiota yhteiseen vastuuseen koulupäivästä ja yhteistyöhön sekä poissaolojen ehkäisemiseen, suunnitelmalliseen seuraamiseen ja poissaoloihin puuttumiseen. Yhtenäiskoululla on jo aiemmin ollut käytössä poissaoloihin puuttumisen malli, joka on nähtävillä mm. koulun nettisivuilla. Tätä mallia on täydennetty ja erityisesti vastuuhenkilöitä on täsmennetty. Perusteiden mukaan koulukohtaiset ratkaisut, työn- ja vastuunjako sekä muu käytännön toteutus täsmennetään koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Koska opetuksen järjestäjällä on vain yksi perusopetusta antava koulu, periaatteet on pääsääntöisesti kirjattu paikallisen opetussuunnitelman lukuun 5.6. Niitä täsmennetään tarvittaessa, ja muutoksista tiedotetaan oppilaita, huoltajia ja koulun henkilöstöä.

POISSAOLOJEN SEURANTA JA NIIHIN PUUTTUMINEN

Opiskeluhoitohenkilöstön konsultointi mahdollisimman matalalla kynnyksellä

Huoli puheeksi

Oppilaan poissaoloista herää huoli kotona/koulussa esim. toistuvat myöhästelyt/sairastelut, poissaolot keskittyvät tietyille tunneille tai viikonpäivälle, epämääräiset tai luvottomat poissaolot, opintosuorituksen äkillinen aleneminen, keskiarvon aleneminen 0,5 tai enemmän.

LO/LV keskustelee asiasta oppilaan kanssa ja on yhteydessä huoltajiin sekä sopii mahdollisesta yhteydenotosta opiskeluhoollon työntekijään.

Opettajalla on lain mukainen velvoite puuttua poissaoloihin.

Tehdään perusteellinen kartoitus poissaolojen syistä ja kokonaistilanteesta. Kartoituksen osana voidaan käyttää esim. koulupoissaolokyselyä (SRAS-R, ISAP ja koulunkäytikköyn arviointiseula)

Yli 30 h

Jos tilanne ei korjaannu selvittelyn ja puhelinkeskustelun jälkeen (poissaoloja yli 30 h), LO/LV kutsuu koolle palaverin.

Palaveriin kutsutaan toimijat, jotka oppilas ja hänen huoltajansa arvioivat tarpeelliseksi oppilaan koulunkäynnin tukemiseksi.

Tarvittaessa LO/LV kokoaa opiskeluhoollon monialaisen asiantuntijaryhmän (MAR), joka sopii tukitoimista ja seurannasta yhdessä.

Koulun tukitoimet mietitään. Tarvittaessa koulun ulkopuolisten tahojen konsultaatiot.

Sosiaalihoitolain mukainen yhteydenotto harkittava

Yli 50 h

Kun poissaoloja on yli 50, LO/LV kokoaa monialaisen asiantuntijaryhmän (MAR), jonka puitteissa perehdytään poissaolon juurisyihin ja taustatekijöihin sekä tarjotaan tueksi opiskeluhoollon palveluja ja pohditaan puuttumisen keinoja.

Sovitaan yhdessä, miten oppilaan tilanteen etenemistä seurataan ja kuka siitä miltäkin osin vastaa.

Sovitaan myös seurantalaverin ajankohta ja vastuhenkilö oppilaan asioissa.

Koulun tukitoimet mietitään. Koulun ulkopuolisten tahojen konsultaatiot ja yhteistyö.

Tilannetta seurataan jatkuvasti. Lastensuojeluilmoitus harkittava.

Yli 70 h

Mikäli poissaolot jatkuvat (yli 70 h) tukitoimista ja seurantalaverista huolimatta, vaarantuu oppilaan opinnoissa eteneminen ja vuosiluokalta seuraavalle siirtyminen, tehdään lastensuojeluilmoitus tarvittaessa työparin kanssa.

Koulun ja opiskeluhoollon henkilökunta on selvittänyt poissaolojen syitä ja tukenut oppilasta sekä perhettä monipuolisesti.

Lastensuojeluilmoituksia on tehty yksi tai useampia, joissa pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä ja koulunkäynnin vaarantumisesta. Ilmoituksessa mainitaan koulussa jo tehdyt tukitoimet sekä huoltajan kanssa tehty yhteistyö.

Sovitaan seurantalaverin ajankohta ja vastuhenkilö oppilaan asioissa.

Ennaltaehkäisevä toiminta

Oppilas osallistuu opetukseen. Koti tukee oppilaan koulunkäyntiä.

Koulun yhteisöllisen opiskeluhoollon keinoin lisätään oppilaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Sujuva yhteistyö kodin ja koulun välillä: Huoltajat ilmoittavat poissaolosta koululle 1.päivänä.

Opettaja ilmoittaa luvattomasta poissaolosta huoltajille viipymättä. Opettaja merkitsee poissaolot ajantasaisesti ja LO/LV seuraa systemaattisesti ja jatkuvasti oppilaiden läsnäoloa koulussa.

WILMA

Henkilökuntamme on helpoiten tavoitettavissa viestimällä Wilman välityksellä; huoltajien tunnukset on välitetty koteihin. **Wilma-tunnukset ovat henkilökohtaisia eikä niitä saa luovuttaa muille. Oppilaat ja opiskelijat käyttävät omia tunnuksiaan, huoltajat omiaan.** Wilma löytyy osoitteesta kuhmoinen.inschool.fi

Wilmasta näkee viimeisimmät opintosuoritukset ja työjärjestyksen. Myös oppilaalla on omilla tunnuksillaan mahdollisuus nähdä itseään koskevia tietoja. Wilmaa käytetään myös sähköisen viestinnän välineenä kodin ja koulun välillä. Huoltajat voivat lähettää viestejä opettajille sekä vastaanottaa niitä. Opettajat vastaavat viesteihin mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään viikon sisällä yhteydenotosta. **Toivomme huoltajan käyvän Wilmassa aktiivisesti, mielellään päivittäin.** Wilman puhelimiin ladattava sovellus sisältää vain pienen osan Wilman toiminnoista, selainversiolla pääsee tutkimaan laajemmin oppilaan asioita. Wilmassa on myös ominaisuus, jolla halutessaan saa omaan sähköpostiinsa ilmoituksen, kun Wilmaan on tullut huomiotavia asioita. Niiden huoltajien kanssa, joilla ei ole mahdollisuutta Internet-yhteyden käyttöön, merkintöjen selvittämisestä sovitaan erikseen.

Koulun yhteyshenkilönä Wilman asioissa toimii koulusihteeri.

OPPIKIRJAT

Osa oppikirjoista on kierrätettäviä. Oppilaat saavat ne lukuvuoden ajaksi käyttöönsä ja kirjat kerätään takaisin. Kirjoja tulee säilyttää huolella. Mikäli kirja katoaa tai se palautetaan tuhrittuna tai rikottuna, kirja tulee korvata.

Lukion opiskelija voi lainata tarvitsemansa oppikirjat lukion kirjastosta. Pääsääntöisesti oppikirjat palauteaan aina opintojakson päättyessä kirjastoon takaisin. Kirjojen lainauksista yo-kirjoituksiin valmistautumista varten sovitaan kirjastonhoitajan (Hanna Kaakko) kanssa. Mahdollisesti turmeltuneista ja palauttamatta jääneistä kirjoista peritään kirjan hankintahinta.

LUKION OPISKELIJOIDEN TIETOKONEET

Opetuksen edellyttämät oppimateriaalit ja työvälineet ovat oppivelvollisuuslain 17 §:n mukaan oppivelvolliselle opiskelijalle maksuttomia. Oppivelvollisuusudistuksen kustannuslaskelmissa on arvioitu, että opetukseen osallistumiseksi jokaiselle opiskelijalle tulisi antaa tietokone käyttöön opintojen ajaksi. Lähtökohteisesti opiskelijat voivat hyödyntää jo käytössään olevia nettiyhteyksiä. Jos opiskelijalla ei ole käytössään nettiyhteyttä ja opetukseen osallistuminen sitä edellyttää, tulee koulutuksen järjestäjän tarjota myös nettiyhteys. Kuhmoisten yhtenäiskoulun lukio tarjoaa nettiyhteyden opiskelijoiden käyttöön kaikissa koulurakennuksissa.

Laitte on tarkoitettu oppimisvälineeksi oppilaitokseen, opetukseen ja oppimiseen liittyvissä asioissa. Laitetta saa käyttää vain opiskeluun.

Laitteesta ei saa poistaa siinä olevia ohjelmistoja, sovelluksia tai tilejä. Laitteeseen saa ladata vain oppilaitoksen määrittämiä tai hyväksymiä ohjelmistoja ja sovelluksia. Opiskelija voi ehdottaa opettajalle oppimista edistäviä sovelluksia ja ohjelmistoja. Näistä on sovittava etukäteen.

Laitteelle ei saa ladata tekijänoikeuksien vastaista tai laitonta materiaalia. Laitetta, ohjelmistoja, sovelluksia ja tilejä ei saa käyttää lain, hyvien tapojen, näiden käyttösääntöjen eikä oppilaitoksen sääntöjen ja ohjeiden vastaisella tavalla. Materiaalia tuotettaessa ja julkaistaessa tulee noudattaa lakeja ja asetuksia tietosuojaan ja yksityisyydensuojaan liittyen.

Laitetta tulee käsitellä huolellisuutta ja varovaisuutta noudattaen huolehtien myös sen puhtaudesta. Laitteeseen ei saa liimata tarroja. Laitetta tai käyttäjätunnuksia ei saa lainata tai antaa ulkopuolisten käyttöön. Laitteen katoamisesta, vahingoittumisesta tai toimivuuteen liittyvistä ongelmista on ilmoitettava viipymättä opettajalle.

Laitte tulee palauttaa laina-ajan päättyessä oppilaitokselle. Ennen laitteen palauttamista opiskelija ottaa talteen omat tiedot ja tiedostot, jotka hän haluaa säilyttää laitteen palauttamisen jälkeen.

Mikäli laite tai ohjelmisto häviää tai vahingoittuu käytössä, vahingonaiheuttaja voi joutua vastuuseen vahingosta vahingonkorvauslain säännösten mukaisesti. Vahingonkorvauslain mukaan myös alaikäinen on vahingonkorvausvelvollinen. Alaikäinen on kuitenkin velvollinen korvaamaan siitä määrän, joka on kohtuullinen ottaen huomioon esimerkiksi hänen ikänsä ja kehitystasonsa.

Ennen sitoumuksen laatimista huoltajaa on hyvä tiedottaa yleisesti, että opiskelijoille ollaan antamassa käyttöön laite.

Mikäli opiskelija keskeyttää opinnot Kuhmoisten yhtenäiskoulun lukiossa / kun opiskelija on päättänyt opiskelunsa, kone palautetaan oppilaitokselle heti (abivuonna viimeistään 30.4. mennessä) tai opiskelija voi lunastaa käyttämänsä koneen omakseen seuraavaan hintaan:

Opiskelut ovat kestäneet yhden lukuvuoden	80 % hankintahinnasta + alkuperäinen alv
Opiskelut ovat kestäneet kaksi lukuvuotta	60 % hankintahinnasta + alkuperäinen alv
Opiskelut ovat kestäneet kolme lukuvuotta	40 % hankintahinnasta + alkuperäinen alv
Opiskelija on suorittanut yo-tutkinnon	alkuperäinen alv

Palauttamattomasta/lunastamattomasta tietokoneesta peritään opiskelijalta maksu em. maksuperusteita noudattaen.

A2- TAI B2-KIELEN OPISKELUN LOPETTAMINEN

Oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluu perusopetuksessa vähintään yksi pitkä A-kielen oppimäärä ja yksi keskipitkä B1-kielen oppimäärä. Kuhmoisissa vapaaehtoinen A2-kieli alkaa pääsääntöisesti neljänneltä vuosiluokalta. Vapaaehtoinen B2-kieli alkaa valinnaisena aineena 8. luokalta ja valinta tehdään yläkoulun ajaksi. A2- tai B2-kielen opiskelun keskeyttämiseen ei ole subjektiivista oikeutta.

Oppilaan huoltaja päättää valittavissa olevista oppiaineista ja niiden oppimääriä koskevista valinnoista. Lähtökohtana on, että valinnat ovat pysyviä, eikä niitä jälkikäteen voida huoltajan hakemuksesta muuttaa muutoin kuin erittäin painavista syistä. Opetushallituksen suosituksen mukaisesti erityisen pidättyvästi tulee suhtautua perusopetuksen päättövaiheessa esitettyyn pyyntöön oppimäärän opiskelun lopettamisesta.

Kuhmoisten perusopetuksessa hyväksyttävät painavat perusteet kielen opiskelun päättämiseen, vaihtamiseen tai keskeyttämiseen ovat

- todennetut oppimisvaikeudet
- moniammatillisesti todetut opiskeluhuollolliset perusteet (esimerkiksi oppilaan sairastuminen, haastava elämäntilanne, nivelvaiheessa mikäli valinta on ollut ilmeisen virheellinen ja tehty heikoin perustein).

Kuhmoisten kunnan hallintosäännön mukaisesti rehtori tekee päätöksen.

Koska kyseessä on aina poikkeustapaus, menettelytapoihin kuuluu, että hakemuksesta ja sen perusteluista tulee ensin keskustella ko. aineenopettajan sekä huoltajan kanssa. Tässä keskustelussa rakennetaan yhteinen tilannekuva ja selvitetään mahdolliset tuen tarpeet. Keskustelun jälkeen oppilas tarvittaessa ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tuen piiriin.

Menettelytapa:

- huoltajien rehtorille osoittama kirjallinen pyyntö, jossa ilmenee perustelut, miksi oppilaan tulisi saada lupa keskeyttää vapaavalintainen A2-/B2-kieli
- rehtori ohjeistaa aineenopettajan luomaan kokonaiskuva yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa
- luokanopettaja/opinto-ohjaaja valmistelee asian ja huolehtii tarvittavat asiantuntijalausunnot
- rehtori tekee päätöksen.

Opiskeluhuollollisen lausunnon voi antaa koulun opiskeluhuoltoon kuuluva henkilö (psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja, lääkäri), erityisopettaja tai koulun ulkopuolinen taho (esim. sairaanhoitaja, lääkäri, sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja, terapeutti...). Oppimisvaikeuksiin liittyvät lausunnot kirjoittaa oppilaan erityisopettaja ja luokanopettaja/luokanvalvoja.

Lähtökohtaisesti päätökset tehdään lukukausien vaihtuessa.

Luokanopettaja/opinto-ohjaaja valmistelee hakemuksen sekä lausunnot ja toimittaa ne rehtorin päätettäväksi.

Valinnaisaineen vaihtamisessa toiseen valinnaisaineeseen noudatetaan vastaavia periaatteita.

OPPILAS-/OPISKELIJAKUNTA JA TUKIOPPILAAT

Oppilas-/opiskelijakuntaan kuuluvat yhtenäiskoulun kaikki oppilaat/opiskelijat. Oppilaskunnan hallitus muodostuu jokaiselta luokalta (3. luokasta alkaen) valitusta oppilasjäsenestä. Oppilaskunta ja tukioppilaat

järjestävät kouluvuoden aikana tempauksia yhteishengen lujittamiseksi. Lisäksi tehtäviin kuuluu myös oppilaiden asioiden ajaminen ja koulun arjen mukavoittaminen. Oppilaskunnan hallituksen kautta oppilaat pääsevät vaikuttamaan opetussuunnitelman toteutukseen. Oppilaskunnan edustaja kutsutaan mukaan yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän sekä kasvatus- ja opetusjaoston kokouksiin. Ohjaavana opettajana toimii Terhi Unnaslahti.

Tukioppilaan tehtäviin kuuluu mm. tapahtumien ja teemapäivien järjestämistä sekä koulun viihtyvyyden ja ilmapäivien kehittämistä. Tukioppilaiden ohjaajasta päätetään myöhemmin.

KERHOTOIMINTA

Koulun kerhot aloittavat toimintansa pääasiassa elokuun lopulla ja syyskuun aikana. Kerhoista informoidaan oppilaita ja huoltajia erikseen. Kerhotoimintaa järjestetään ns. pitkällä välitunnilla sekä koulupäivän jälkeen. Kerhokoordinaattorina koululla toimii opettaja Mariella Rauhala. Harrastamisen Suomen mallin kerhojen lisäksi koululla voidaan järjestää muutakin kerhotoimintaa.

VESOT JA YHTEISSUUNNITELUAJAN (YS) KÄYTTÖ

Toistaiseksi palveluksessa olevalla sekä määräaikaisella vähintään lukuvuoden työajaksi otetulla viranhaltijalla on velvollisuus varsinaisten koulupäivien ja muun työvelvollisuuden lisäksi osallistua opinto- ja suunnittelutyöhön (ns. veso-päivät). Työaikaa näihin tehtäviin on käytettävissä 18 tuntia. Työaika ei sisällä mahdollista matka-aikaa tai ruokailuaikaa. Opinto- ja suunnittelutyöllä tarkoitetaan työnantajan määräämää muuta opettajatyötä kuin opetusta. Työaikaa voidaan käyttää myös työnantajan hyväksymään opettajan omaehtoiseen kouluttautumiseen. Lukuvuonna 2025—2026 noin 12 tuntia käytetään kahtena suunnittelpäivänä 4.8. ja 5.8. Koko opettajakunnalle osoitettu veso-koulutus (2 h) järjestetään 8.10. Loppujen käytöstä sovitaan yhdessä opettajakunnan kanssa.

Opettajalle määrättyjen viikoittaisten opetus- ja muiden tehtävien lisäksi opettajan tulee osallistua koulussa opetuksen yhteissuunnitteluun, aineryhmittäisiin ja asiaryhmittäisiin neuvonpitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja yhteiseen koulutukseen sekä koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen. Yhteissuunnittelutyöajan kokonaismäärä lukuvuoden aikana on enintään 120 tuntia (lukiossa 101 tuntia), mutta sitä tulee käyttää mahdollisuuksien mukaan tasaisesti koko lukuvuoden työaikana. Yhteissuunnittelutyöajan käyttö suunnitellaan oppilastyöpäiville.

Suunnitelma YS-ajan käytöstä

- Opetushenkilöstön yhteistyöpalavereille on varattu aika työjärjestyksessä tiistaisin kello 7.45—8.45
 - henkilöstökokoukset
 - tiimikokoukset
 - luokka-aste-/aine-/asiaryhmittäiset kokoukset
 - muut suunnittelukokoukset
- ns. pitkällä välitunnilla on mahdollisuus pitää erilaisia palavereja, mikäli opettajilla ei ole välitunti-valvontaa tai kerhoa ohjattavanaan
- muiden työryhmien ja työparien muu yhteistoiminnallinen suunnittelu päivittäin oppituntien ulkopuolella (esim. opettaja/ohjaaja)
- pedagogiset iltapäivät ja keskustelut opettajien kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö
- opiskeluhuollollinen työ.

Opettajien käyttöön on hankittu työpuhelimet. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että heidän tulee olla oppilaiden ja huoltajien tavoitettavissa iltaisin, viikonloppuisin tai loma-aikoina. Pääsääntöisesti opettajat vastaavat puhelimeen niinä päivinä, jolloin heillä on opetusta, noin kello 8:n ja 16:n välisenä aikana, eivät kuitenkaan oppituntien aikaan. Opettaja voi myös ilmoittaa ajan, jolloin hänet parhaiten tavoittaa sekä sen, haluaako yhteydenotot ensisijaisesti Wilman vai puhelimen välityksellä.

HANKKEET

Yhtenäiskoulun toiminnan rahoittamiseen on saatu rahoitusta mm. valtionavustusten ja erilaisten hankkeiden muodossa. Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksen esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024—2027 käyttötarkoitus on **Oppimisen ja hyvinvoinnin vahvistaminen** (531). Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtioavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea. Avustus mahdollistaa oppilaiden tukemisen mm. koulunkäynninohjaajan ja erityisopettajan sekä resurssiopettajan työpanoksella.

Opetushallituksen avustus Innovatiivisten noppimisympäristöjen edistäminen lukiokoulutuksessa 2023 toteutetaan hankkeen **TELMO: Tekoäly laaja-alaisen ja monialaisen oppimisen tukena lukiossa** (527) muodossa. Hankkeessa integroidaan tekoäly ja moderni tekniikka lukio-opetukseen ja edistetään laaja-alaista ja monialaista osaamista opiskelijoille ja opettajille. Tavoitteena on parantaa opetussuunnitelman toteuttamista, jatko-opintovalmiuksia sekä opettajan tietotaitoa. Projektissa kehitetyt ratkaisut ja materiaalit ovat käytettävissä hankkeen jälkeenkin, ja tavoitteena on levittää tietoa kokemuksista ja projektin kulusta somessa.

Kuhmoisten kunta on saanut Opetushallituksen myöntämän avustuksen lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämiseen 2024. Tämä toteutetaan hankkeena **Opiskelijoiden tuki** (534), ja kuntaan on palkattu kouluvalmentaja, joka kohtaa opiskelijoita lukioon kiinnittymisessä, kotoutumisessa ja arjen toiminnoissa. Osa tuesta kohdennetaan Finest Future -toiminnan kautta tulleeille ulkomaalaisille opiskelijoille suomen kielen opiskeluun ja muihin opiskeluun liittyviin haasteisiin. Hankkeessa myös hyödynnetään tekoälyä ulkomaalaisten opiskelijoiden oppimisen tukemisessa ja opetusmateriaalin luomisessa.

Aluehallintoviraston avustus kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön toteutetaan hankkeena **Koulunuorisotyön käynnistäminen yhtenäiskoulussa** (535). Hankkeella käynnistetään koulunuorisotyö Kuhmoisten yhtenäiskoulussa. Toimintaa suunnittelee ja toteuttaa kouluvalmentaja, joka vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä niin koulun arjessa kuin kouluajan ulkopuolellakin. Koulunuorisotyöllä tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja itsenäistymistä sekä vaikutetaan kasvu- ja elinolojen viihtyvyyteen.

Opetushallituksen avustus Koulun kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen 2024 toteutetaan hankkeena **Onnistumisia kerhoissa 2** (533). Rahoituksen turvin on mahdollista tarjota runsaasti erilaista kerhotoimintaa ns. pitkälle välitunnille. Koululle on saatu jatkoavustus, joka toteutetaan hankkeena **Onnistumisia kerhoissa 3**.

Aluehallintoviraston myöntämä avustus koulujen kerhotoiminnan tukemiseksi antaa mahdollisuuden tarjota lapsille ja nuorille mieluisaa ja maksutonta harrastetoimintaa. Harrastetoiminnan Suomen malliin liittyvä hanke **Kuhmoisissa kuultua 5** (537) mahdollistaa harrastetunnit koulupäivän jälkeen. Avustusta käytetään mm. kerhokoordinaattorin ja kerhojen ohjaajien palkkoihin sekä materiaalikustannuksiin. Kerhotoiminta toteutetaan pääosin kerhokeskiviikkona luokille 3—9.

TUNTIKEHYKSEN KÄYTTÖ

Opettajien vuosiviikkotunteina (vvt) korvattavat tehtävät:

	opetus- velvollisuus	opetus		muut tehtävät	yhteensä
		perusopetus	lukio		
Aalto-Heikkilä Leena	23	23		1	24
Enberg Anne	20	12	8,8		20,8
Harju Tuula	24	23	2,2	5	30,2
Kaakko Hanna	18	15	9,35	2	26,35
Korppila Minna	23	1			1
Lahtinen Vesa	21	14,5	6,6	2,8	23,9
Lakhtionov Ihor	21	4	1,1		5,1
Lindén Maria	23	27	2,2	2	31,2
Lång Tanja	22	22		1	23
Merilaita Nella	21	9,5	17,05	5,9	32,45
Mytyniemi Sanna	24	23		1	24
Niskanen Minja	24	26			26
Peltohaka Pinja	20	0,4	17,27	1,1	18,77
Pitkäranta Miila	21	5	17,6	3	25,6
Rauhala Mariella	23	21,5	3,3		24,8
Räsänen Jari	24	6,5	3,3	16,5	26,3
Salmi-Katajainen Jutta	24	25		2	27
Savio Tea	24	17	8,8	1,3	27,1
Sollamo Terhi	24	22			22
Unnaslahti Terhi	24	24		1	25
Urpunen Kaisa	20	19	6,6		25,6
Varis Riikka	18	8	18,15		26,15
Visanen Katja	21	8,4	12,65	9,34	30,39
yhteensä					546,71

Lukuvuodelle 2025—2026 myönnetystä tuntikehystä 592 vvt loput käytetään mm. tukiopetukseen, kerkoihin, koordinaattoreiden korvauksiin, rehtorin opetustunteihin ja apulaisrehtorin hallinnollisiin tehtäviin. Osa kehystä varataan myös lukuvuoden aikana mahdollisesti ilmaantuviin äkillisiin tarpeisiin.

LUKUVUODEN 2025—2026 JAKSOTUS

KUHMOISTEN YHTENÄISKOULU
LUKUVUODEN 2025 - 2026 PERIODIT

koeviikko
yo-koe
teemaviikko
loma/vapaa
valintamuutokset

1. periodi

pv/vko	32	33	34	35	36	37	38	39
ma		11.8.	18.8.	25.8.	1.9.	8.9.	15.9.	22.9.
ti		12.8.	19.8.	26.8.	2.9.	9.9.	16.9.	23.9.
ke	6.8.	13.8.	20.8.	27.8.	3.9.	10.9.	17.9.	24.9.
to	7.8.	14.8.	21.8.	28.8.	4.9.	11.9.	18.9.	25.9.
pe	8.8.	15.8.	22.8.	29.8.	5.9.	12.9.	19.9.	

37

2. periodi

pv/vko	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
ma		29.9.	6.10.	syys- loma	20.10.	27.10.	3.11.	10.11.	17.11.	24.11.
ti		30.9.	7.10.		21.10.	28.10.	4.11.	11.11.	18.11.	
ke		1.10.	8.10.		22.10.	29.10.	5.11.	12.11.	19.11.	
to		2.10.	9.10.		23.10.	30.10.	6.11.	13.11.	20.11.	
pe	26.9.	3.10.	10.10.		24.10.	31.10.	7.11.	14.11.	21.11.	

37

3. periodi

pv/vko	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5
ma		1.12.	8.12.	15.12.	Joululoma			12.1.	19.1.	26.1.
ti	25.11.	2.12.	9.12.	16.12.				13.1.	20.1.	27.1.
ke	26.11.	3.12.	10.12.	17.12.			7.1.	14.1.	21.1.	28.1.
to	27.11.	4.12.	11.12.	18.12.			8.1.	15.1.	22.1.	29.1.
pe	28.11.	5.12.	12.12.	19.12.			9.1.	16.1.	23.1.	
la				20.12.						

37

4. periodi

pv/vko	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ma		2.2.	9.2.	16.2.	talvi- loma	2.3.	9.3.	16.3.	23.3.	30.3.
ti		3.2.	10.2.	17.2.		3.3.	10.3.	17.3.	24.3.	
ke		4.2.	11.2.	18.2.		4.3.	11.3.	18.3.	25.3.	
to		5.2.	12.2.	19.2.		5.3.	12.3.	19.3.	26.3.	
pe	30.1.	6.2.	13.2.	20.2.		6.3.	13.3.	20.3.	27.3.	

37

5. periodi

pv/vko	14	15	16	17	18	19	20	21	22
ma		pääs.	13.4.	20.4.	27.4.	4.5.	11.5.	18.5.	25.5.
ti	31.3.	7.4.	14.4.	21.4.	28.4.	5.5.	12.5.	19.5.	26.5.
ke	1.4.	8.4.	15.4.	22.4.	29.4.	6.5.	13.5.	20.5.	27.5.
to	2.4.	9.4.	16.4.	23.4.	30.4.	7.5.	helato- loma	21.5.	28.5.
pe	pääs.	10.4.	17.4.	24.4.	vappu	8.5.		22.5.	29.5.
la									30.5.

40

työpäiviä yhteensä lukuvuodessa 188

Tämä lukuvuosisuunnitelma on käsitelty kasvatus- ja opetusjaostossa 12.9.2025 ja hyväksytty sivistyslautakunnassa _____.2025.